

SOCIALNÄMNDEN

Handläggare:

Lisbeth Westerlund tfn 08-508 25 016

Peter Svensson tfn 08-508 25 075

Till

Socialnämnden

TJÄNSTEUTLÅTANDE
SON 2012-01-31
DNR 1.2-0613/2010
SID 1 (62)

2012-01-19

Verksamhetsberättelse 2011 Socialnämnden

Socialförvaltningens förslag till beslut

1. Socialnämnden godkänner verksamhetsberättelsen för år 2011
2. Socialnämnden överlämnar verksamhetsberättelsen till kommunstyrelsen.
3. Socialnämnden begär att kommunstyrelsen ombudgeterar 0,5 mnkr avseende medel för samverkan kring hedersfrågor till år 2012.

Gillis Hammar
Förvaltningschef

Leif Fransson
Administrativ chef

Fredrik Jurdell
Avdelningschef

Eva Sandberg
Avdelningschef

Verksamhetsberättelse 2011 Socialnämnden	1
Socialförvaltningens förslag till beslut.....	1
Sammanfattande analys	4
Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål	10
1. Stockholm ska vara en attraktiv, trygg, tillgänglig och växande stad för boende, företagande och besök	10
1.1 Företag ska välja etableringar i Stockholm framför andra städer i norra Europa	10
Den som söker serveringstillstånd får en tydlig och effektiv handläggning	11
1.2 Invånare i Stockholm ska vara eller bli självförsörjande	12
Arbetsföra personer inom socialtjänstens område börjar arbeta/studera och försörjer sig själva	13
1.3 Stockholms livsmiljö ska vara hållbar	14
Nämndens verksamheter agerar miljömedvetet	17
1.7 Stockholmarna ska vara trygga och nöjda med städning samt renhållning.....	18
Anställda är välinformerade om nämndens säkerhetsarbete	19
Stockholmare och besökare är trygga i stadens krogmiljöer	20
Stockholmare upplever att förvaltningens kris- och säkerhetsberedskap är trygg och säker	20
Stockholmare upplever trygghet och säkerhet.....	21
Våldsutsatta i nära relationer får stöd och skydd	21
2. Kvalitet och valfrihet ska utvecklas och förbättras	23
2.1 Stockholmarna ska erbjudas valfrihet och ökad mångfald	23
Stockholmare kan välja mellan verksamheter av god kvalitet.....	23
2.3 Stockholmarna ska uppleva att de får god service och omsorg	27
Barn och ungdomar som far illa och/eller som befinner sig i riskzonen utvecklas gynnsamt och förbättrar sina levnadsvillkor.....	29
Frivilligorganisationerna är samarbetspartners i stadens socialtjänst	36
Kvinnor och män har en bestående frihet från missbruk och/eller hanterar en varaktig boendesituation	36
Personer som har kontakt med Prostitutionsenheten upphör att prostituera sig.....	42
Stockholmare erhåller en likvärdig och rättssäker socialtjänst med god kvalitet oavsett var i staden de bor.....	43
Stockholmare med funktionsnedsättning ska ha tillgång till och kunna delta på lika villkor i samhällets gemenskap	45

Stockholmare som söker familjerådgivning får hjälp och stöd i sina relationer ...	49
2.4 Stockholms stad som arbetsgivare ska erbjuda spännande och utmanande arbeten	50
Nämnden är en attraktiv och konkurrenskraftig arbetsgivare	50
3.Stadens verksamheter ska vara kostnadseffektiva	53
3.1 Budgeten ska vara i balans	53
Nämndens verksamheter är konkurrenskraftiga och kostnadseffektiva	53
3.2 Alla verksamheter staden finansierar ska vara effektiva	58
Nämndens verksamheter får det stöd de behöver	59
Stadens anställda inom socialtjänsten är välinformerade om nämndens verksamhet	60
Stockholmare är välinformerade om nämndens verksamhet	61
Synpunkter och klagomål	61

Bilagor

- Bilaga 1 Uppföljning per kostnads- och intäktsslag
- Bilaga 2 Uppgifter begärda av stadsledningskontoret
- Bilaga 3 Bokslut
- Bilaga 4 Nyckeltal
- Bilaga 5 Nyckeltal socialförvaltningen
- Bilaga 6 Internkontroll 2011

Sammanfattande analys

Nedan lyfter nämnden fram några väsentliga områden av arbetet under 2011.

Nämndens ekonomiska resultat

Socialnämnden visar i bokslutet ett överskott på 3,2 mkr, efter överföring av resultatenheternas resultat är överskottet 3,9 mkr. Överskottet finns både inom socialtjänstverksamheterna och inom de stadsövergripande frågorna. Ett överskridande finns inom stödet till utomstående organisationer och kostnader för utomlänsplaceringar. Socialnämnden har under året beslutat att göra två extra satsningar till utomstående organisationer. I Tertialrapport 1 beslutade man att tillföra organisations- och föreningsstöd 1,5 mkr och i december beslutade man om ett extra bidrag med 1,0 mkr till ideella organisationer som arbetar med hemlösa.

Verksamhetsområdena barn och ungdom, rådgivande verksamheter samt insatser för kvinnofrid visar ett överskott, verksamheter för funktionsnedsatta, verksamheter för hemlösa och missbrukare samt tillstånds- och tillsynsverksamheten visar ett underskott.

Det finns överskott t.ex. för brottsofferstödjare och för ungdomsjouren. Nämndens korttidshem för funktionshindrade och enheten för tillstånd för alkoholservering visar däremot underskott. Tillståndsenheten är en resultatenhet som har ett överskott från tidigare år på 1,1 mkr som i stort täcker underskottet.

Nämndens försäljning av tjänster medför att när det finns ett stort behov av platser för kvinnor som behöver skydd innebär det att Kriscentrum för kvinnor har en hög beläggning och ökade intäkter. Kriscentrum för kvinnor visar i bokslut för 2011 ett överskott om 1,4 mkr. På motsvarande sätt uppstår underskott när efterfrågan på korttidshem för funktionsnedsatta minskar. Korttidshemmen Drömmen och Navet har haft en minskande beläggning och har ett underskott på 1,4 mkr.

Enheten för hemlösa har ett mindre underskott på 1,5 mkr vilket är 0,7 procent av enhetens budget. Enheten har haft fler LVM-ärenden (LVM – lagen om vård av missbrukare i vissa fall) än tidigare år vilket bidragit till underskottet. Enheten arbetar kontinuerligt med uppföljning av resultatindikatorer.

Boende- och behandlingsenheten har ett underskott på 1,2 mkr som är en konsekvens av låg efterfrågan på stödboende för kvinnor och en vikande efterfrågan på behandlingsplatser på Gålö behandlingscenter. Under 2012 behöver dessa delar ses över.

En likvärdig och rättssäker socialtjänst med fokus på utveckling

Nämnden har ett övergripande och samordnande ansvar för socialtjänsten i staden. Nämnden ska medverka till att stadens medborgare behandlas på ett likartat sätt

och får samma höga kvalitet och service oavsett var i staden de bor. För att uppnå detta stödjer nämnden stadsdelsnämndernas verksamheter genom bland annat följande insatser.

- Riktlinjer för socialtjänstens olika verksamhetsområden.
- Kontinuerliga utbildningar om riktlinjerna för handläggare och chefer.
- Uppföljning av stadens samlade socialtjänstverksamhet.
- Temadagar och seminarier för socialtjänstens personal.
- Stöd vid utvecklandet av en evidensbaserad praktik inom socialtjänsten.

Ett exempel på utbildning är den riktade utbildningssatsning inom funktionshinderområdet som nämnden under året tilldelades 11 mnkr för att genomföra. Utbildningarna har företrädesvis vänt sig till personal inom verksamhetsområdet funktionsnedsättning, men även till personal inom andra delar av socialtjänsten.

Nämnden svarar även för stadens forsknings- och utvecklingsverksamhet inom socialtjänstområdet. Under oktober utlystes samt fattades beslut om forskningsmedel om sammanlagt ca 4 mnkr fördelat på sju ansökningar.

Stockholms Socialtjänstakademi, som består av femton forskare, har haft två möten, 15 mars och 26 augusti.

Projektet Socialtjänsten online har påbörjats under 2011 i syfte att utveckla socialtjänstens arbete på internet. Bland annat har ett utvecklingsarbete av en nätbase-rad socialrådgivning påbörjats. En ansökan har gjorts till stadens e-tjänstprogram avseende socialrådgivningen och medel för följeforskning har utlysts.

Funktionshinderinspektörer och socialtjänstinspektörer

Inspektörerna granskar stadens arbete inom sina ansvarsområden.

Funktionshinderinspektörerna har under året granskat insatsen bostad med särskild service för barn och ungdomar enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) 9 § 8 och insatsen boendestöd inom såväl social- som neuropsykiatri.

Socialtjänstinspektörerna har under 2011 granskat ekonomiskt bistånd på sex stadsdelsförvaltningar. För att fånga biståndsmottagares erfarenheter av kvaliteten inom enheter för ekonomiskt bistånd har socialtjänstinspektörerna genomfört sex fokusgrupper via Jobbtorg Stockholm.

Funktionshinderombudsmannen (FO)

FO har arbetat med implementering av programmet för delaktighet för personer med funktionsnedsättning som antogs av kommunfullmäktige i juni. Det har inneburit informationsinsatser till nämnder och styrelser samt till lokala handikapporganisationer och stadens handikappråd.

Stockholm har blivit tryggare

Trygghetsmätningen "Trygg i Stockholm" genomfördes för andra gången. En enkät skickades ut till 31 589 stockholmare i åldrarna 16 till 79 år, vilken besvarades av 59 procent. Resultaten av mätningen redovisades på en konferens i oktober. Majoriteten av stockholmarna känner sig trygga och anser att tryggheten dessutom har ökat i staden. Andelen stockholmare som upplever oro eller rädsla för att utsättas för brott har minskat de senaste åren.

Socialjouren har haft en god tillgänglighet för stockholmare och besökare i staden under hela året. Ca 18 000 personer har kontaktat Socialjouren, som haft 2 944 besök (ca 500 fler än år 2010) och gjort 609 uttryckningar/hembesök.

Stöd till hemlösa

Socialnämnden har en viktig del av stadens arbete för att minska hemlösheten. Det övergripande uppdraget för *Enheten för hemlösa* är att medverka i klienternas process att ta sig ur hemlöshet. Inflödet av nya klienter under året har varit fortsatt relativt högt men fler avskrivna ärenden har resulterat i totalt färre ärenden. Antalet aktuella klienter understeg vid slutet av året 800. Arbetet med regelbundna och täta klientgenomgångar har fortsatt, med fokus på rätt avvägda insatser. Enheten för hemlösa har från våren 2011 verksamhet årets alla dagar fram till klockan 24.00 genom hemlöshetsmottagningen. Kvällstid arbetar mottagningen på delegation från stadsdelsnämnderna vad gäller akut logi och mottagningen tar emot jourbesök hela dagarna.

Stadens familjerådgivning har hög tillgänglighet

I Stockholms stad kan par och familjer i behov av stöd erbjudas familjerådgivning omgående. Under 2011 fanns tolv godkända utförare att välja mellan, inklusive familjerådgivningen i egen regi. Det totala antalet genomförda samtal var ca 10 900 under 2011, vilket är en ökning med fem procent jämfört med 2010. Ca 51 procent av samtalen gavs av stadens egen familjerådgivning.

Bakgrund

Stadens nämnder ska årligen lämna en verksamhetsberättelse med bokslut som utgör underlag till stadens årsredovisning och uppföljning av kommunfullmäktiges budget. Nämndernas redovisning ska fokusera på uppföljning av kommunfullmäktiges inriktningsmål och verksamhetsmål samt hur nämnderna bidragit till att uppfylla dessa.

Ärendets beredning

Socialnämndens verksamhetsberättelse för 2011 har utarbetats av förvaltningsledningen. Den är upprättad i stadens webbaserade uppföljningsstöd ILS-webb och är en rapport ur ILS-webb. Socialnämnden omfattas inte av alla kommunfullmäktiges verksamhetsmål.

Socialnämnden 2011

Socialnämnden består av 13 ledamöter och 13 ersättare. Nämnden har haft 12 sammanträden under 2011. Antalet ärenden som behandlades var 182 (179 under 2010). De kategorier ärenden som behandlats är exempelvis remissvar på statliga utredningar och departementspromemorior, remissvar på motioner från stadens politiker, svar på skrivelser som lämnats av nämndens politiker till förvaltningen för beredning, yttranden över revisionsrapporter, förslag till riktlinjer och policy för stadens socialtjänst, ärenden om verksamheten inom nämndens eget ansvarsområde, ärenden om uppföljning av verksamhet och budget.

Ordförande

Anna König Jerlmyr (M)

Vice ordförande

Roger Mogert (S)

Ledamöter

Yvonne Fernell-Ingelström (M)
Marie Ljungberg Schött (M)
Arba Kokalari (M) t.o.m. 2011-09-04
Petra Gardos Ek (M) fr.o.m. 2011-09-05
Ann-Katrin Åslund (FP)
Stina Bengtsson (C)
Ewa Samuelsson (KD)
Mia Sundelin (S)
Elisabeth Brandt Ygeman (S)
Stefan Nilsson (MP)
Jonas Eklund (MP)
Inger Stark (V)

Ersättare

Petra Gardos Ek t.o.m. 2011-09-04
Arba Kokalari (M) fr.o.m. 2011-09-05
Rahma Dirie (M)
Ole-Jörgen Persson (M)
Mats Engström (M)
Mads Lundgaard (M)
Isabel Smedberg Palmqvist (FP)
Patrik Silverudd (FP)
Bengt Roxne (S)
Anita Pospisil (S)
Kajsa Borgnäs (S) t.o.m. 2011-06-12
Abebe Hailu (S) fr.o.m. 2011-06-13
Ylva Wahlström (MP)
Rebecca Adami (MP)

Jackie Nylander (V)

Socialnämndens utskott och handikappråd 2011

Nämndens utskott under 2011 har varit tillståndsutskottet, individutskottet och organisations- och föreningsutskottet.

Tillståndsutskottet har haft i uppdrag att besluta om serveringstillstånd för alkohol drycker och svara för tillsyn enligt bestämmelserna i alkohollagen. Utskottet består av fem ledamöter och tre ersättare. Ordförande har varit Marie Ljungberg-Schött (M) och vice ordförande har varit Elisabeth Brandt-Ygeman (S). Under året har utskottet haft 12 sammanträden och beslutat i 217 ärenden.

Individutskottet består av fem ledamöter och tre ersättare, ordförande har varit Petra Gardos Ek (M) och vice ordförande Ylva Wahlström (MP) fram till 15 december 2011 då Jonas Eklund (MP) blev invald som vice ordförande istället för Ylva Wahlström (MP) som av sagt sig uppdraget. Utskottet har under året haft 24 sammanträden och har fattat beslut om 17 ansökningar om tvångsvård enligt 11 § lagen om vård av missbrukare i vissa fall (LVM) till förvaltningsrätten i Stockholm. Härutöver anmäldes till utskottet ordförandebeslut gällande 19 omedelbara omhändertaganden enligt 13 § LVM, tjänstemannabeslut enligt nämndens delegering till tjänstemän vid Enheten för hemlösa och Socialjouren, samt domar och beslut från förvaltningsrätten i Stockholm och kammarrätten i Stockholm. Under året har 47 ansökningar om jourhem för nämndens egen del godkänts. Enhetscheferna för Enheten för hemlösa och Socialjouren har regelbundet deltagit i individutskottets sammanträden för att informera om sina respektive verksamheter.

Organisations- och föreningsutskottet har haft i uppdrag att besluta om ekonomiskt stöd till utomstående organisationer, att utveckla och fördjupa samverkan med frivilligsektorn samt samverkan mellan utomstående organisationer. Utskottet består av fem ledamöter och tre ersättare, ordförande har varit Yvonne Fernell-Ingelström (M) och vice ordförande har varit Roger Mogert (S). Utskottet har under året haft 5 sammanträden och har fattat beslut i 37 ärenden. Därutöver har ett ordförandebeslut fattats och avdelningschefen har fattat 5 delegationsbeslut.

Socialnämndens handikappråd 2011

Nils Duwähl, ordförande
Ulla Elfving Ekström, vice ordf.

DHR (De Handikappades Riksförbund)
HSO/IFS (Intresseförbundet för schizofreni)

Ledamöter

Elisabeth Abad-Ohlsson

HSO/NHR Sthlm (Neurologiskt Handikappades Riksförbund)

Cecilia Murray Kalderén

HSO/FA (Föreningen Autism)

Gunnar Sandström

SRF (Synskadades Riksförbund Stockholm)

Ulrika Pohl Andersson

HSO/FUB (Föreningen för Utvecklings-
störda Barn, Ungdomar och Vuxna)

Carl-Ejnar Blesser

HSO/RSMH (Riksförbundet för Social
och Mental Hälsa)

I enlighet med kommunstyrelsens beslut har socialnämnden under 2011 haft ett handikappråd vars uppgift har varit att fungera som rådgivande organ för att bereda personer med funktionsnedsättning i Stockholm medinflytande och insyn. Handikapprådet har bestått av sju ledamöter som utsetts av socialnämnden på förslag av handikapporganisationerna. Rådet har under året haft 11 sammanträden.

Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål

KF:s INRIKTNINGSMÅL 1:

1. Stockholm ska vara en attraktiv, trygg, tillgänglig och växande stad för boende, företagande och besök

Socialnämnden bidrar till att uppfylla inriktningsmålet enligt följande: Nämnden har en hög servicenivå till företag som söker serveringstillstånd. Nämnden arbetar med stadsövergripande insatser för att ge medborgare stöd att bli självförsörjande. Nämndens verksamheter agerar miljömedvetet utifrån stadens miljöprogram. Nämnden ökar tryggheten i staden genom stadsövergripande brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete, genom tillsyn i samverkan med andra myndigheter på stadens restauranger och genom Socialjourens kris- och säkerhetsberedskap. Nämnden medverkar till att våldsutsatta i nära relationer får stöd och skydd genom stadsövergripande förebyggande arbete, genom att tillhandahålla skyddade boenden för våldsutsatta kvinnor och barn samt för flickor/unga kvinnor och pojkar/unga män som utsatts för hedersrelaterat våld. Nämnden medverkar i Relationsvåldscentrums arbete att ge stöd till våldsutsatta kvinnor i rättsprocessen.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

1.1 Företag ska välja etableringar i Stockholm framför andra städer i norra Europa

● Uppfylls helt

Nämnden bidrar till att uppfylla KF-målet genom att hålla en hög servicenivå till restaurangföretagen vid ansökningar om serveringstillstånd och ett kontinuerligt utvecklingsarbete för att öka servicenivån. Nämnden har ett särskilt branschråd för restaurangbranschen under ledning av tillståndsutskottets ordförande vilket bidrar till verksamhetsområdets utveckling. Där ingår representanter för restaurangföretagen och samverkande myndigheter. Nämnden har ett omfattande upphandlingsuppdrag vilket skapar förutsättningar för företag att etablera verksamhet inom staden.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Andel upphandlad verksamhet i konkurrens (alla nämnder)	21,75 %	35 %	35 %	2011

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
------------------	------------------	--------	-------------	--------

Kommentar:

Andelen upphandlad verksamhet i bokslutet uppgår till 22 %. Förvaltningens årsmål sattes i relation till att arbetsmarknadsavdelningen, som haft en stor andel upphandlad verksamhet, skulle vara en del av förvaltningen t o m juni. Enligt anvisningarna har bokföringen avseende arbetsmarknadsavdelningen nollställts.

NÄMNDMÅL:

Den som söker serveringstillstånd får en tydlig och effektiv handläggning

● Uppfylls helt

Nämndens arbete präglas av de positiva värden som restaurangerna erbjuder samtidigt som skyddsintresset ska tillvaratas. Om intresse- och normkollision uppstår mellan å ena sidan näringsfriheten och å andra sidan skyddet för människors hälsa, tar skyddsaspekterna över. Risker för människors hälsa ska särskilt beaktas vid tillståndsprövningen och i tillsynsverksamheten. Alkohollagens bestämmelser ska utgöra ett skydd mot skadlig konsumtion av alkohol.

Som en följd av ändringar i alkohollagen från 1 januari 2011 har socialnämnden under året hanterat ett ovanligt stort antal ansökningar om nya serveringstillstånd. Antalet nyansökningar ökade med ca 50 procent jämfört med ett mer normalt år vilket innebär en ökning från ca 100 till ca 150 nyansökningar. En viss avmattning av antalet ansökningar kan ses mot slutet av året. Det är främst caféer med ett lite större matutbud och sushirestauranger som tillkommit som sökande.

Nämnden har slutfört arbetet med att kunna erbjuda restaurangföretagare att göra sina ansökningar via internet. Tjänsterna kommer att lanseras i större skala under våren 2012, men redan nu finns möjlighet att göra alla typer av ansökningar och anmälningar om serveringstillstånd via e-tjänstformulär.

Nämnden har under året haft en ledande roll i STAD-samarbetet (STAD – Stockholm förebygger alkohol- och drogproblem). STAD är ett programområde inom Centrum för psykiatriforskning Stockholm (CPF) som studerar, prövar och utvecklar preventiva insatser inom alkohol- och drogområdet. Ett nytt avtal för perioden 2011-2013 har förhandlats fram. En annan kontaktyta för utbyte av erfarenheter har varit ett särskilt branschråd under ledning av tillståndsutskottets ordförande. Där ingår representanter för branschen och samverkande myndigheter.

Vissa initiativ har också tagits för att belysa tillgänglighetsaspekter i kontakterna med restaurangerna. Till exempel har nämnden genomfört gemensam tillsyn av uteserveringar tillsammans med andra myndigheter där tillgängligheten tagits upp.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

1.2 Invånare i Stockholm ska vara eller bli självförsörjande

● Uppfylls helt

Socialnämnden bidrar till målet genom stadsövergripande arbete för att stödinsatserna till medborgarna ska ha ett fortsatt fokus på arbetslinjen, självförsörjning och minskat utanförskap. Hemlösa inom nämndens ansvarsområde som har möjlighet att klara arbete eller sysselsättning får nödvändiga insatser.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Andel praktikplatser som kan tillhandahållas för de aspiranter som Jobbtorg Stockholm kan matcha i förhållande till antal anställda (alla nämnder/bolag)	0,44 %	3 %	öka	Verksamhetsberättelse 2011

Kommentar:

I samband med omorganisationen av socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden, försvann merparten av praktikplatserna, vilket medfört att möjligheten att tillhandahålla praktikplatser minskat. Detta är ett utvecklingsområde inför 2012.

Antal ungdomar som fått sommarjobb i stadens regi (alla nämnder/bolag)	7 st	7 st	3 500 st	2011
Andel personer beroende av ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen	0,05 %	0,4 %	2,5 %	Verksamhetsberättelse 2011

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Andel ungdomar 18-24 år som är beroende av ekonomiskt ● bistånd i förhållande till samtliga 18-24 åringar i förhållande till befolkningen	0 %	0,1 %	2,1 %	Verksamhetsberättelse 2011
Andel vuxna personer beroende av ● ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen	0,1 %	0,1 %	2,2 %	Verksamhetsberättelse 2011
Andel vuxna som har ett långvarigt beroende av ekonomiskt ■ bistånd jämfört med samtliga vuxna invånare	0,04 %	0,03 %	1,4 %	Verksamhetsberättelse 2011

Kommentar:

En anledning till att andelen vuxna med långvarigt bidragsberoende ökat är att det är svårare att få arbete, och då har Enheten för hemlösa målgrupp svårare att komma in på arbetsmarknaden.

NÄMNDMÅL:

Arbetsföra personer inom socialtjänstens område börjar arbeta/studera och försörjer sig själva

- Uppfylls helt

Stadsövergripande arbete

Under 2011 utbetalades totalt 985,2 mnkr i ekonomiskt bistånd i staden, vilket är en ökning med två procent jämfört med 2010. Östermalms stadsdelsnämnd ökade mest med 21 procent följt av Norrmalm med 13 procent. En minskning skedde i Södermalm med nära 8 procent samt i Enskede-Årsta-Vantör och Skarpnäck med nära 5 procent. I genomsnitt fick 10 540 hushåll 7 785 kr i ekonomiskt bistånd per månad.

I november 2011 var 48 procent av de vuxna biståndstagarna arbetslösa, vilket motsvarade 5 790 personer. I ett 12-månadersperspektiv var antalet arbetslösa bi-

ståndstagare 1,6 procent högre än i november 2010, samtidigt som arbetslösheten i staden sjunkit med 2,1 procent.

Arbetet i staden med att utveckla samverkan, arbetssätt och instrument för att kunna bedöma arbetsförmåga och aktivitetsbegränsning påbörjades under 2011 och kommer att fortsätta under 2012.

Den etableringsreform för nyanlända flyktingar som genomfördes under året har medfört något lägre kostnader än förväntat för staden. Detta berodde dels på att färre flyktingar än beräknat anlände, dels på att bara drygt 30 procent av dessa ansökte om ekonomiskt bistånd. De nyanlända personer med utländsk bakgrund som haft problem har istället varit personer anknutna till ensamkommande barn. Dessa familjer har i hög utsträckning saknat bostad, vilket lett till att stadsdelsförvaltningarna i flera fall varit tvungna att akutplacera på hotell eller vandrarhem. Detta har också inneburit att arbetsförmedlingens arbete med etableringsplaneringen för dessa personer har försenats.

Nämnden har under 2011 haft ett fortsatt samordningsansvar för arbetet med att åtgärda och förebygga felaktiga utbetalningar och bidragsbrott. Arbetet har skett genom utbildning i handläggning, dokumentation och förebyggande utredningar för samtliga socialsekreterare och chefer inom ekonomiskt bistånd. Nämnden har även ansvarat för utbildning och verksamhetsstöd för stadens lokala utredare av felaktiga utbetalningar. Nämnden har deltagit i samverkan mellan myndigheter i frågor som rör felaktiga utbetalningar och bidragsbrott. Under året har 278 återkravsbeslut och 50 bidragsbrottsanmälningar gjorts. Förvaltningen kommer att lämna en särskild redovisning om felaktiga utbetalningar till nämnden under våren 2012.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

1.3 Stockholms livsmiljö ska vara hållbar

◆ Uppfylls delvis

Socialnämnden bidrar till målet utifrån de möjligheter nämnden har att inom sin verksamhet värna en hållbar livsmiljö. Det har inte gått att beställa elbil under 2011. KF:s årsmål om andel förnyelsebart drivmedel i stadens egna och leasade etanol- och fordonsgasfordon och andel inköpta ekologiska livsmedel har inte uppnåtts.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
------------------	------------------	--------	-------------	--------

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Andel av stadens storkök eller storhushåll i stadens verksamheter som sorterar ut matavfall för biologisk behandling	38 %	40 %	40 %	2011
Kommentarer: De åtta verksamheter som nu deltar i projektet uppger att det fungerar bra. Tre boenden kan inte delta i projektet, eftersom Trafikkontorets matavfallsavdelning bara hämtar inom staden. Övriga verksamheter har antingen minimalt med matrester alternativt inte möjlighet att förvara matrester. I några fall pågår förhandlingar med hyresvärd för att göra deltagande i projektet möjligt. Under 2012 förväntas ytterligare verksamheter få möjlighet att gå med i projektet.				
Andel av stadens verksamheter som sorterar ut förpackningar och papper (alla nämnder/bolag)	100 %	100 %	100 %	2011
Andel elbilar i stadens fordonspark inkl. leasade fordon exkl. utrycknings- och specialfordon	0 %	2 %	2,5 %	2011
Kommentarer: Det har inte gått att beställa elbil under 2011. Förvaltningen har gjort intresseanmälan för att beställa elbil.				
Andel fordon som använder odubbade vinterdäck, exkl. utrycknings- och specialfordon (alla nämnder/bolag)	100 %	100 %	100 %	2011

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Andel förnyelsebart drivmedel i stadens egna och leasade etanol- och fordonsgasfordon (alla nämnder/bolag)	44,6 %	85 %	85 %	2011
Kommentar: Staden beräknar förnyelsebart bränsle, etanol, med KF-mål på 85 %, förvaltningen har 44,6 %. Dessutom har förvaltningen fordon i form av elhybrid och miljödiesel, vilket gör att förvaltningen har 100 % miljöfordon.				
Andel inköpta ekologiska livsmedel i staden i kronor av totala värdet av inköpta livsmedel (alla nämnder)	5 %	16 %	16 %	Verksamhetsberättelse 2011
Kommentar: Vid inköp av livsmedel redovisas oftast inte kostnaderna för ekologiska livsmedel separat på kvittot eller fakturan. Detta medför att det vid kontering inte framgår hur stor andel av inköpta livsmedel som är ekologiska. Förvaltningens verksamheter uppger att de handlar ekologiska livsmedel i hög utsträckning men att de inte kan redovisa detta.				
Andel medarbetare som under arbetstid använder miljövänliga transportmedel när de reser i tjänsten	89 %	85 %	85 %	2011
Andel miljöbilar i stadens fordonspark inkl. leasade fordon exkl. utryknings- och specialfordon (alla nämnder/bolag)	100 %	100 %	100 %	Verksamhetsberättelse 2011

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Andel upphandlingar av datorer och övrig elektronikutrustning, kontorsmöbler, textilier, däck, städkemikalier och städtjänster där krav ställts på att prioriterade miljöskadliga ämnen inte ingår (alla nämnder)	100 %	100 %	tas fram av nämnden	2011
Elförbrukning (alla nämnder/bolag)	2 041 000 kWh	3 100 000 kWh	680 gWh	2011
Kommentrar: Minskningen beror på att lokalerna för arbetsmarknadsverksamheten fanns med i beräkningen av målet men inte i utfallet.				
Elförbrukning per kvadratmeter	34,7 kWh/kvm	35 kWh/kvm	80 kWh	2011

NÄMNDMÅL:

Nämndens verksamheter agerar miljömedvetet

◆ Uppfylls delvis

Stockholms miljöprogram har styrt stadens miljöarbete under perioden 2008 - 2011.

Socialnämndens miljöarbete syftar till att uppnå en ständig förbättring av miljön, dvs. en ständig minskning av den sammanlagda negativa miljöpåverkan som förvaltningens olika verksamheter, aktiviteter, produkter och tjänster bidrar till. Miljöutredningar har visat att den största negativa miljöpåverkan inom nämndens verksamheter avser avfallshantering, fastigheter och energi, transporter och inköp samt användningen av kemisk-tekniska produkter.

Socialnämndens miljöarbete är väl anpassat till stadens miljöprogram och verksamheterna arbetar aktivt för att minimera verksamheternas negativa miljöpåverkan och föra in miljöarbetet som en naturlig del i den dagliga verksamheten. Verksamheterna gör årligen en miljöutredning för att komma fram till vilka åtgärder som är viktigast att vidta under det kommande året för att förbättra miljön.

Inom förvaltningens olika enheter görs ett omfattande arbete med energi- och miljöanpassning. Några verksamheter har deltagit i ett energioptimeringsprojekt där all belysning, värme och fläktssystem gått igenom. Närvarodetektorer har installerats på ställen där det är möjligt liksom tidsstyrd belysning som regleras av inkommande ljus. Resultatet har blivit optimerad energianvändning och bättre inomklimat.

Samtliga verksamheter beställer ekologiska mjölkprodukter och använder endast miljömärkta rengöringsprodukter. Flera verksamheter sorterar också ut matavfall för återvinning i form av biogas.

E-tjänsten för ansökan om serveringstillstånd blev klar under 2011. Genom att hela ansökningsprocessen digitaliserats minskar nämndens förbrukning av kontorspapper, vilket har en positiv inverkan på miljön.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

1.7 Stockholmarna ska vara trygga och nöjda med städning samt renhållning

- Uppfylls helt

Socialnämnden har i uppdrag att öka tryggheten i staden. Nämnden bidrar till målet att skapa trygghet i staden genom stadsövergripande trygghetsskapande och brottsförebyggande samt stadsövergripande arbete för att ge våldsutsatta i nära relationer stöd och skydd. Stadens kvinnofridsprogram har reviderats under 2011. Programmet omfattar våld i nära relationer och även våldsutsatta barn och barn som bevittnat våld. Ett förslag till läns-gemensamt resurscentrum om hedersrelaterad problematik har under året tagits fram inom ramen för länsstyrelsens Operation Kvinnofrid. I samverkan med andra myndigheter utövar nämnden tillsyn på stadens restauranger vilket bidrar till ökad trygghet i krogmiljöerna. Nämnden tillhandahåller skyddade boenden och medverkar till stöd till våldsutsatta kvinnor i rättsprocessen.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s års-mål	Period
● Andel barn/unga, 15-17 år som inte begått brott	95,3 %	94,29 %	öka	2011
● Andel barn/unga, under 15 år, som inte begått brott	99,6 %	99,33 %	öka	2011
● Andel invånare som inte känner oro för att utsättas för brott	85 %	83 %	öka	2011

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s års-mål	Period
Antal identifierade sårbarheter som nämndens/bolagsstyrelsen avser att arbeta förebyggande med under året	3 st	3 st	48 st	2011
Antal inträffade incidenter	155 st	100 st	minska	2011

Kommentar:

Staden har förbättrat förutsättningarna för rapportering av incidenter i systemet RISK varför fler incidenter än tidigare rapporteras. Då rapporteringssystemen ändrats över tid kan man inte jämföra föreliggande incidentrapportering med tidigare rapportering och förvaltningen har gjort en felaktig uppskattning av årsmålet. Förvaltningen ser positivt på att enheterna rapporterar in de incidenter som inträffar i verksamheten vilket ökar förutsättningarna att arbeta förebyggande med säkerheten.

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Alla verksamheter ska göra risk- och sårbarhetsanalyser	2011-01-01	2011-12-31	

NÄMNDMÅL:

Anställda är välinformerade om nämndens säkerhetsarbete

Uppfylls helt

Samhället exponeras kontinuerligt för olika hot- och risksituationer i form av exempelvis terrorhot, pandemier, naturkatastrofer, störningar i elförsörjningen och infrastrukturen. Inriktningen i nämndens arbete är att den normala samhällservicen ska kunna fungera även under sådana extraordinära förhållanden. En förutsättning för detta är väl utvecklade och aktuella beredskaps- och säkerhetsrutiner som alla anställda känner till och som är baserade på risk- och sårbarhetsanalyser av verksamheten.

Säkerhetsprogrammet för Stockholms stad 2009-2012 styr säkerhetsarbetet såväl övergripande som på nämndnivå. Programmet är kompletterat med detaljerade riktlinjer. Säkerhetsarbetet inom staden kan delas in enligt följande: Internt skydd, skydd mot olyckor och planering, beredskap för extra ordinära händelser och civilt försvar. I säkerhetsarbetet går det inte att klart definiera var det ena slutar och det andra tar vid. Exempelvis är allt förvaltningen gör för att förbättra det interna skyddet till hjälp för arbetet mot skydd mot olyckor och beredskapen för extraordinära händelser.

Förvaltningen arbetar aktivt i linje med lagstiftning och kommunfullmäktiges beslut när det gäller kontinuerlig uppföljning och revision av verksamhetsriskerna. Arbetet inriktas på skydd för individ, egendom och miljö samt hög säkerhet i IT-system och andra administrativa rutiner. Säkerheten har främst förstärkts vid de enheter som arbetar i särskilda riskmiljöer. Det gäller bl.a. skyddade boenden för våldsutsatta kvinnor.

Förvaltningens arbete med internrevision och fördjupad verksamhetsrevision är en väsentlig del av säkerhetsarbetet med syfte att minimera risker. Här fokuseras dels på följsamheten till politiskt fastställda mål, dels på tillförlitligheten i ekonomi- och personaladministrativa rutiner.

NÄMNDMÅL:**Stockholmare och besökare är trygga i stadens krogmiljöer**

● Uppfylls helt

Nämnden genomför tillsynsbesök på restauranger, i egen regi och tillsammans med andra myndigheter, i syfte att kontrollera att alkohollagen följs. Under 2011 genomfördes knappt 3 000 tillsynsbesök. Även om det åligger tillståndshavarna att följa lagar och bestämmelser har också nämnden ett ansvar för att informera om vad som gäller. Genom dialog med restaurangföretagarna kan misstag och regelöverträdelser i högre utsträckning undvikas.

Ett särskilt fokusområde under året har varit att informera tillståndshavarna om de nya bestämmelser som trädde ikraft i samband med förändringen av alkohollagen 1 januari 2011. Det har skett via nyhetsbrev och hemsida och vid tillsynsbesök på restaurangerna. Man har bland annat informerat om att det numera finns krav att även ha förrätter och efterrätter på menyn, att nattmeny börjar gälla från kl. 23.00, att man kan få cateringtillstånd och det går att ha en gemensam serveringsyta med annan restaurang.

NÄMNDMÅL:**Stockholmare upplever att förvaltningens kris- och säkerhetsberedskap är trygg och säker**

● Uppfylls helt

Socialjouren har initialansvar för akuta psykosociala insatser vid störningar, allvarliga händelser och extraordinära händelser inom Stockholms stad. Av 17 larm under året har 14 kommit till Socialjouren på ett korrekt sätt. Tre larm följde inte "Stadsledningskontorets riktlinje för psykosocialt omhändertagande, roller och ansvar". Socialjourens ledning har tillsammans med säkerhetsansvarige i staden analyserat vad som fallerat samt åtgärdat problemen med en tydligare instruktion. Socialjouren har också genomfört två dagars utbildning i krishantering tillsam-

mans med CKL, centrala krisledningen, med genomgång av larmvägar och vad som kan förbättras.

Socialjouren har haft en god tillgänglighet för stockholmare och besökare i staden under hela året. Ca 18 000 personer har kontaktat Socialjouren, som haft 2 944 besök (ca 500 fler än år 2010) och gjort 609 uttryckningar/hembesök.

NÄMNDMÅL:

Stockholmare upplever trygghet och säkerhet

● Uppfylls helt

Trygghetsmätningen ”Trygg i Stockholm” genomfördes för andra gången. En enkät skickades ut till 31 589 stockholmare i åldrarna 16 till 79 år, vilken besvarades av 59 procent. Resultaten av mätningen redovisades på en konferens i oktober. Majoriteten av stockholmarna känner sig trygga och anser att tryggheten dessutom har ökat i staden. Andelen stockholmare som upplever oro eller rädsla för att utsättas för brott har minskat de senaste åren.

Under året har specifika stadsdelsområdesrapporter färdigställts för fem stadsdelsnämnder och en uppföljning av stadens brottsförebyggande råd har genomförts.

NÄMNDMÅL:

Våldsutsatta i nära relationer får stöd och skydd

● Uppfylls helt

Stadsövergripande arbete

Under hösten beslutade nämnden om ett nytt program för kvinnofrid – mot våld i nära relationer. Programmet remissbehandlas och ska beslutas av kommunfullmäktige under 2012.

Nämnden har till länsstyrelsen överlämnat en utredning om strukturerad samverkan i länet när det gäller kvinnofrid/våld i nära relationer. Utredningen föreslår en struktur för lokal samverkan mellan myndigheter och andra aktörer samt tänkbara mål och indikatorer.

En förteckning har tagits fram över kvinnojourer med skyddade boenden i Stockholms län med uppgifter om bl.a. platsantal, pris, personal, tillgänglighet och verksamhetens inriktning.

Projektet Hedersam har fortsatt arbetet, som består av utbildning, utveckling och samordning när det gäller hedersrelaterade frågor. Kompetensutveckling har erbjudits på grundläggande och på spetskompetensnivå. Utbildningarna har haft ca 460 deltagare, vilket är en ökning med 50 procent jämfört med 2010. Deltagarna kommer främst från stadens egna verksamheter, men även från frivilligsektorn.

Länsstyrelsen i Stockholms län har via Operation Kvinnofrid haft i uppdrag att utarbeta ett förslag till ett länsgemensamt resurscentrum kring hedersrelaterad problematik. I detta föreslås att Stockholms stad ska vara huvudman för verksamheten samt att verksamheten ska samfinansieras av länets kommuner, Polismyndigheten i Stockholms län samt Stockholms läns landsting. Förslaget har via Kommunförbundet Stockholms Län (KSL) skickats på remiss till länets alla kommuner och merparten av kommunerna har ställt sig positiva till förslaget.

Nämndens verksamheter

Under 2011 bodde 149 kvinnor och 128 barn på *Kriscentrum för kvinnor*. Den dygnetruntbemannade jourtelefonen tog emot 3 430 samtal. Den öppna mottagningen har haft 1 870 besök av 236 kvinnor vilket ger ett snitt på 7,5 samtal per kvinna. Under året har Kriscentrum inlett samarbete med utbildningsförvaltningen i syfte att säkerställa de inskrivna barnens möjlighet till skolgång.

Under 2011 vände sig 822 personer till *Socialjouren* för att få råd, stöd och skydd i en misshandelssituation. Det är en ökning med 50 procent jämfört med 2010. Någon tydlig förklaring till ökningen finns inte. Under året placerades 106 kvinnor och 73 barn i skyddat boende (Under 2010 placerades 66 kvinnor och 25 barn). Socialjouren har rapporterat två avvikelser under året då kvinnor och barn har placerats på hotell då det varit fullt på skyddade boenden.

Kruton omfattar ett skyddat boende med åtta platser för ungdomar i åldern 16-25 år samt ett stöd- och rådgivningscenter för ungdomar i öppenvård/eftervård. Målgruppen är unga kvinnor och män som utsätts för hedersrelaterat våld/förtryck (från och med 2011 omfattar centrets verksamhet även pojkar/unga män). Staden stod för 51 procent av placeringarna i skyddat boende, 49 procent kom från andra kommuner.

Relationsvårdscentrum, RVC, finansieras av stadsdelsnämnderna Bromma, Hässelby-Vällingby, Spånga-Tensta och Rinkeby-Kista samt Solna stad, Sundbybergs stad och Ekerö kommun. Socialnämnden ansvarar för viss arbetsledning och uppföljning. Under året har 195 kvinnor fått stöd eller krissamtal. Samtliga ärenden gällde kvinnor som hotats och/eller misshandlats av män. Drygt hälften av kvinnorna hade minderåriga barn och 63 kvinnor hade aktuell kontakt med socialtjänsten.

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	Period
● Beläggning Kriscentrum för Kvinnor	93 %	90 %	Verksamhetsberättelse 2011

KF:s INRIKTNINGSMÅL 2:**2. Kvalitet och valfrihet ska utvecklas och förbättras**

Socialnämnden bidrar till att uppfylla inriktningsmålet enligt följande: Nämnden upphandlar verksamhet i konkurrens. Nämnden bedriver stadsövergripande arbete med att ta fram riktlinjer, utveckla stadens verksamhet inom individ- och familjeomsorg och för personer med funktionsnedsättning, ge verksamhetsstöd genom utbildningsinsatser och bereda politiska uppdrag. Nämnden ger stöd till organisationer och föreningar som bedriver ett stadsövergripande individstödande socialt arbete.

Nämnden tillhandahåller utrednings- och behandlingsinsatser för ungdomar med missbruksproblem samt rådgivning och stöd till vuxna missbrukare. Vidare rekryterar och utbildar nämnden familjehem och erbjuder blivande adoptivföräldrar utbildning. Nämnden tillhandahåller ett varierat utbud av institutionsplatser för barn, ungdomar och vuxna samt öppenvårdsinsatser för prostituerade. Nämnden bedriver uppsökande arbete riktat till ungdomar och vuxna samt tillhandahåller jourinsatser. Nämnden erbjuder korttidsvistelse för barn, ungdomar och vuxna med funktionsnedsättning samt ledsagarservice och avlösarservice. Nämnden tillhandahåller också familjerådgivning.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:**2.1 Stockholmarna ska erbjudas valfrihet och ökad mångfald**

● Uppfylls helt

Socialnämnden bidrar till att uppfylla målet genom att följa den plan för upphandling och konkurrens som nämnden antagit. Nämnden upphandlar på uppdrag av kommunfullmäktige verksamhet enligt lagen om valfrihetssystem (LOV) och genomför stadsövergripande upphandlingar på uppdrag av stadsdelsnämnderna. Nämndens egna verksamheter är konkurrenskraftiga alternativ som utförare av stöd- och behandlingsinsatser. Frivilligorganisationerna är betydelsefulla samarbetspartners som alternativ eller komplement till nämndens insatser.

NÄMNDMÅL:**Stockholmarna kan välja mellan verksamheter av god kvalitet**

● Uppfylls helt

Upphandlingar

Nämnden har ett stort upphandlingsåtagande. Åtagandet avser upphandlingar i konkurrens av nämndens verksamheter, upphandlingar på uppdrag av stadsdelsnämnderna, upphandlingar på uppdrag av kommunfullmäktige samt upphandling av varor och tjänster till den egna verksamheten.

Nämnden har i aktivitetsplan för upphandling och konkurrens (bilaga till verksamhetsplan 2011) beslutat om verksamheter som är lämpliga att upphandla i konkurrens.

Den upphandling i konkurrens av nämndens verksamhet som skett under 2011 enligt lagen om offentlig upphandling (LOU) är Mandelgården och Söderbo (enheter inom verksamhetsområdet ensamkommande flyktingbarn). I upphandlingen av Mandelgården och Söderbo lades egenregianbud. Verksamheterna kommer att drivas på entreprenad från och med maj 2012.

Syftet med egenregianbud är att få bästa tänkbara aktör för att driva verksamheten, med hänsyn tagit till kvalitet och pris.

Upphandling av Planeringshemmet Hammarbybacken pågår och beslut fattas av nämnden i januari 2012.

I mitten på december 2010 inkom en utmaning till nämnden av stödboendet Lönnen. Nämnden beslutade i februari 2011 att anta utmaningen. En förstudie av verksamheten har genomförts och arbetet med att färdigställa förfrågningsunderlaget pågår. Beslut om förfrågningsunderlag beräknas att fattas av nämnden i februari 2012.

Övriga upphandlingar under 2011 som genomförts/pågår enligt LOU:

- LSS-kollo
- Revisorstjänster
- Instrumentfria drogtestar
- Missbruksvård för vuxna (stadsgemensam)
- Insatser för barn, ungdomar och familjer (stadsgemensam)
- Taltidningen (pågår)
- Personliga ombud för hemlösa med psykiska funktionshinder (pågår)
- Uppdragsutbildning på högskolenivå (gemensam med äldre- och barnnämnden)

Upphandlingar som genomförts under 2011 enligt lagen om valfrihetssystem (LOV) på uppdrag av kommunfullmäktige:

- Ledsagarservice och avlösarservice
- Boende och daglig verksamhet enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS)
- Familjerådgivning
- Boende, boendestöd och sysselsättning enligt socialtjänstlagen (SoL)

I de tre första LOV-upphandlingarna har godkännande av leverantörer skett fyra gånger under året. I den sistnämnda har godkännande skett två gånger under året. Förvaltningen har lämnat information till enskilda via "Jämför Service" på stockholm.se, om samtliga leverantörer som nämnden tecknat avtal med.

Vid årets slut hade 47 utförare av ledsagning/avlösning avtal enligt LOV. Antalet utförare för boende och daglig verksamhet uppgick till 48 vid årets slut. Korttidshem och daglig verksamhet utgör de stora volymerna i upphandlingarna. När det gäller bostad med särskild service för barn och ungdom har endast fyra utförare av ca 40 i länet anslutit sig till LOV och ingen utförare har ansökt om att bli godkänd gällande bostad med särskild service för vuxna.

Under året har nämnden deltagit i en utredning under stadsledningskontoret om möjligheterna att införliva LSS-insatsen korttidstillsyn för skolungdom över 12 år i valfrihetssystemet och genomföra upphandling enligt LOV. Ett förslag till ersättningssystem och kvalitetskriterier har utarbetats och förväntas gå ut på remiss under första halvåret 2012.

Under år 2011 har nämnden sett över formerna för uppföljningen av stadsövergripande avtal enligt lagen om offentlig upphandling (LOU) och lagen om valfrihet (LOV). Nämnden har ca 300 sådana avtal, varav 19 har följts upp under året. Ytterligare 32 utförare av avlösar- och ledsagarservice har följts upp av stadsdelsförvaltningarna med socialförvaltningen som samordnare. Utöver dessa uppföljningar följer nämnden kontinuerligt upp avtalen på företagsnivå, t.ex. att de betalar skatt. Stadsdelsnämnderna ansvarar för uppföljningen av avtalen på individnivå, dvs. att de tillhandahåller avtalade insatser för den enskilde klienten.

Under 2011 har nämnden följt upp de stadsövergripande upphandlingarna avseende hem för vård och boende (HVB), personligt ombud (PO) och sysselsättning för döva med psykisk funktionsnedsättning. HVB och sysselsättningen för döva har förlängts och kommer fortsätta att gälla även under 2012. Avtalet med Stockholms stadsmission avseende personligt ombud förlängdes inte utan stadsdelsförvaltningarna valde att ta tillbaka verksamheten i egen regi från och med 1 september 2011.

Entreprenader

Uppföljning av samtliga entreprenader görs varje tertiäl. Rapportering enligt entreprenadavtalet sker också månadsvis. Under 2011 har en ny modell för kombinerad verksamhetsrevision och fördjupad uppföljning av entreprenadavtal utarbetats. Modellen ska användas vid uppföljning av ett antal entreprenader under 2012. Oanmälda platsbesök på samtliga entreprenader kommer därutöver att göras under 2012.

Akutboende

H-huset, Skarpnäcksgården

Verksamheten drivs på entreprenad av Skarpnäck Care AB. Akutboendet vänder sig till hemlösa män med missbruks- och/eller psykiska problem. Verksamheten har 45 platser i dygnetruntboende, 10 jourplatser och 15 extraplatser.

Verksamhetsrevision och fördjupad uppföljning gjordes på H-huset i oktober 2011. Bedömningen är att H-huset arbetar utifrån avtalat uppdrag och att klientarbetet fungerar på ett tillfredsställande sätt. Kundnöjdheten mäts varje kvartal på H-huset. Den genomsnittliga beläggningen till och med november månad har uppgått till 97 procent, vilket ligger över beläggningskravet på 90 procent.

Planeringshemmet Hammarbybacken

Verksamheten drivs på entreprenad av Planeringshemmen AB. Akutboendet har 20 platser för män, 6 platser för kvinnor och 6 extraplatser. Nuvarande avtal löper ut 31 maj 2012 och kan inte förlängas ytterligare. En ny upphandling pågår för närvarande.

Den genomsnittliga beläggningen till och med november månad har uppgått till 87 procent, vilket ligger över beläggningskravet på 85 procent.

Korttidsboende

Norrtulls Planeringshem drivs på entreprenad av Stockholms Stadsmission. Verksamheten är ett korttidsboende med plats för 26 män. Nuvarande avtal pågår t.o.m. 28 februari 2013 och kan inte förlängas ytterligare. En ny upphandling måste påbörjas under 2012.

Den genomsnittliga beläggningen till och med november månad har uppgått till 90 procent, vilket ligger i nivå med beläggningskravet.

Stödboende

Råcksta stöd- och referensboende drivs på entreprenad av Stockholms Stadsmission. Verksamheten tar emot hemlösa kvinnor och män med missbruks- och/eller psykiska problem. Stödboendet har 55 platser och platsantalet på referensboendet har på grund av låg efterfrågan minskat från 28 till 10 platser.

Den genomsnittliga beläggningen till och med november månad har uppgått till 96 procent, vilket ligger över beläggningskravet på 90 procent.

Omvårdnadsboende

Ljungbacken är ett omvårdnadsboende som drivs på entreprenad från 1 mars 2011 av Skarpnäck Care AB. Verksamheten har 23 platser och tar emot äldre kvinnor och män med alkohol- och blandmissbruk.

Den genomsnittliga beläggningen från övertagandet till och med november månad har uppgått till 84 procent. Ljungbacken är helt intäktsfinansierad.

Särskild boendeform

Gamlebo är ett ålderdoms-/sjukhem för hemlösa med missbruks- och/eller psykiska problem. Verksamheten har 29 platser och drivs från 1 maj 2011 av Attendo Individ och Familj AB.

Den genomsnittliga beläggningen från övertagandet till och med november månad har uppgått till 100 procent, vilket ligger över beläggningskravet på 96 procent.

Personliga ombud för hemlösa med psykiska funktionshinder

Två *personliga ombud för hemlösa* drivs på entreprenad av Stockholms Stadsmision. Nuvarande avtal löper ut 29 februari 2012 och kan inte förlängas ytterligare. En ny upphandling pågår för närvarande. Statsbidrag utgår för viss del av kostnaden. En redovisning över verksamheten för 2011 ska skickas till Länsstyrelsen i Stockholms län. Redovisningen kommer att presenteras för nämnden i ett särskilt ärende.

Alkohol- och narkotikarådgivning

Verksamheten drivs på entreprenad AB Cean sedan 1 februari 2011. Avtalstiden löper t.o.m. 31 januari 2013 med möjlighet till 1 + 1 års förlängning. AB Cean har t.o.m. december månad genomfört 1 436 samtal med sökande och anhöriga. Enligt avtalet ska entreprenören genomföra 1 500 samtal på årsbasis.

Ledsagning/avlösning

Omsorgshuset AB driver verksamheten (Stockholms stads ledsagarservice) på entreprenad sedan 1 juni 2010. Avtalet löper t.o.m. 31 maj 2012 med möjlighet till förlängning 1+1 år. Omsorgshuset AB är också en utförare av ledsagning/avlösning inom kundvalsmodellen.

Stockholms stads ledsagarservice har till och med november utfört 46 820,5 timmar ledsagning enligt socialtjänstlagen (SoL), 11 626 timmar ledsagning enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) och 644,25 timmar ledsagning åt föreningar, summa 59 090,8 timmar. 713,5 timmar avlösning enligt SoL och 1 270,25 timmar avlösning enligt LSS, summa 1 983,75 timmar avlösning har genomförts till och med november månad.

Samverkansavtal med landstinget

Det medicinska stödboendet, *Erstabacken* drivs tillsammans med landstinget. Staden har en samverkansöverenskommelse med landstinget t.o.m. 31 december 2012. Parterna kan komma överens om förlängning av avtalet med 2 år. Verksamheten har 9 platser varav en är en landstingsplats.

Den genomsnittliga beläggningen till och med augusti månad har uppgått till 87 procent.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

2.3 Stockholmarna ska uppleva att de får god service och omsorg

● Uppfylls helt

Socialnämnden bidrar till att uppfylla målet genom att ansvara för stadsövergripande frågor inom individ- och familjeomsorgen och omsorgen om personer med funktionsnedsättning. På beställning av framför allt stadsdelsnämnderna tillhandahåller nämnden vårdutbud för barn, ungdomar och familjer samt vårdutbud och stödboende för vuxna missbrukare. Nämnden arbetar för att minska hemlösheten bland annat genom projektet Bostad först, där hemlösa får bostad direkt och sedan stöd och andra insatser. Nämnden svarar vidare för olika insatser inom familjevård och adoption. Nämnden svarar också för rådgivning, stöd- och jourinsatser till medborgarna. Nämnden kompletterar stadsdelsnämndernas uppsökande arbete riktat till såväl ungdomar som vuxna. Frivilligorganisationerna är betydelsefulla samarbetspartners som alternativ eller komplement till nämndens insatser. Nämnden arbetar med att öka tillgängligheten till verksamheten via internet.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Andel genomförandeplaner för bi- ● ståndsbedömda insatser inom loF, socialpsykiatri	75 %	60 %	tas fram av nämnden	Verksamhetsberättelse 2011
Andel vuxna i bi- ● ståndsbedömd öppenvård (loF)	15,05 %	6 %	tas fram av nämnden	Verksamhetsberättelse 2011
Berusningsdrickandet bland unga enligt ☐ Stockholmsenkäten (loF)		20 %	minska	2011
Kommentar: Nästa datainsamling för Stockholmsenkäten görs 2012. År 2010 var siffran 22,2%.				
Index över andel barn och ungdomar som i Stockholmsenkäten uppger att de inte använder alkohol, tobak eller narkotika ☐		32 %	öka	2011
Kommentar: Nästa datainsamling för Stockholmsenkäten görs 2012. År 2010 var siffran 22,2%.				
Tak-över-huvudet- ● garantin (loF)	100 %	100 %	100 %	Verksamhetsberättelse 2011

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
------------------	------------------	--------	-------------	--------

Kommentar:

Tak-över-huvudet-garantin har uppfyllts hela året utom under en natt i september.

□ Antal hemlösa	2 850 st	tas fram 2011	av	nämnden
-----------------	----------	---------------	----	---------

Kommentar:

Trenden är att antalet hemlösa minskat under 2000-talet. Nästa räkning görs våren 2012. Resultatet redovisas i T2, 2012.

NÄMNDMÅL:

Barn och ungdomar som far illa och/eller som befinner sig i riskzonen utvecklas gynnsamt och förbättrar sina levnadsvillkor

Uppfylls helt

Stadsövergripande arbete

Arbetet med att öka kvaliteten i stadens familjehemsvård har pågått under året utifrån de förbättringsområden som framkom i BUSS-utredningen (BUSS – Barnuppdraget i Stockholms socialtjänst):

- alla verksamma familjehem ska vara utbildade
- stabiliteten och kontinuiteten för placerade barn ska säkerställas
- riskfaktorer ska förebyggas och uppföljningen ska förbättras
- insatser till föräldrar som har placerade barn ska utvecklas och införas

Samtliga familjevårdsinspektörer har deltagit i en utbildningssatsning om fyra heldagar under året. Riktlinjerna för familjehemsvården har reviderats och beslutats i nämnden. En översyn av jourhemsvården har inletts. En granskning av placerade barns skolgång har genomförts av utbildningsnämnden i samverkan med socialnämnden.

Samverkan har under året skett med stadsdelsnämnderna, utbildningsnämnden, Stockholms läns landsting och Statens Institutionsstyrelse med fokus på placerade barns och ungdomars livsvillkor vad gäller tillgång till utbildning, särskilda stödinsatser och hälso- och sjukvård. Arbetet med en ny BUS-policy (BUS – barn och ungdomar som behöver särskilt stöd) har pågått under året under ledning av Kommunförbundet Stockholms Län (KSL).

Utifrån BUSS-utredningens förslag har även en kartläggning gjorts av socialtjänstens samlade utbud av icke biståndsbeslutade förebyggande/öppna insatser

som riktar sig till barn och ungdomar 0-20 år. Rapporten kommer att redovisas till nämnden i början av 2012.

Under året har en arbetsgrupp med representanter från utbildningsförvaltningen, socialförvaltningen och två stadsdelsförvaltningar arbetat med revidering och utveckling av stödmaterialet för samverkan mellan stadsdelsförvaltningarnas verksamheter och skolan.

Flertalet av stadens ungdomsmottagningar har under året utbildats i syfte att bli HBT-certifierade. E-tjänstprojektet "UM på webben" har fortsatt under året. Tidsplanen för projektet har blivit något försenad på grund av att vissa tekniska utvecklingsdelar måste samordnas inom staden innan en driftsättning kan ske.

Utvecklingsarbete har skett kring hur elektronisk överföring av information kan ske på ett säkert sätt mellan staden och Polismyndigheten i Stockholms län. Rutiner att beräknas vara klara under våren 2012.

Socialförvaltningen har under året deltagit i ett länsövergripande projekt kring målgruppen ensamkommande asylsökande barn och unga. Syftet har varit att öka och säkerställa kvaliteten på mottagandet utgående från barnens rättigheter och behov av skydd.

Utbildningen på magisternivå för socialsekreterare som utreder barn och ungdomar på Ersta Sköndal Högskola har slutförts. Kursutvärderingen visar att flertalet deltagare har varit nöjda med utbildningen, fått fördjupad kunskap samt stimulans för sitt fortsatta arbete.

Nämnden har genomfört tre konferenser riktade till chefer och ungdomsutredare vid stadsdelsnämnderna samt chefer och utredande poliser i syfte att utveckla det lokala arbetet med unga lagöverträdare och att förebygga kriminalitet. Arbete har även pågått med att utforma sociala insatsgrupper för kriminella ungdomar i riskzonen. Nämnden har bildat en styrgrupp och en utvecklingsgrupp för att stödja utvecklandet av sociala insatsgrupper samt erbjuda metodstöd till de stadsdelsnämnder som påbörjat arbetet.

Med medel från länsstyrelsen driver nämnden projekt Barnfrid. Projektet syftar till att utveckla metoder för arbete med familjer där barnen utsatts för våld i hemmet. Projektet har sökt och fått fortsatt finansiering för ett tredje år med särskild inriktning mot att öka kvaliteten i utredningarna genom utbildning i modellen Signs of Safety.

Systemet BBIC (barns behov i centrum) används nu av samtliga stadsdelsnämnder. Socialnämnden har under året genomfört grundutbildningar i BBIC, fördjupning för familjevårdsinspektörer samt utbildning för Stockholms fyra BBIC-nät-

verk. I december färdigställdes en kravspecifikation för integrering av ny BBIC-version i Paraplysystemet (stadens IT-stöd för bl.a. individ- och familjeomsorg).

Ett Barnahus ska inrättas i Stockholm under 2012. Nämnden har inlett en inventering av synpunkter från de samverkande myndigheterna – polisen, landsting och åklagarmyndighet. Synpunkter har även inhämtats från forskare och andra intressenter, t.ex. Rädda Barnen.

Socialnämnden och utbildningsnämnden delar på en personalresurs för att utveckla samverkan i det förebyggande arbetet mellan skola och socialtjänst. Riktlinjer har utarbetats för att förebygga, förhindra och agera vid hot och grövre våld i skolan.

Nämndens verksamheter

Socialjouren har under året tagit emot 1 581 anmälningar enligt socialtjänstlagen (SoL) § 14:1 om barn och ungdomar som far illa. Det är en ökning med 570 anmälningar jämfört med 2010. Antalet barnavårdsärenden var totalt 6 330, (år 2010 var antalet ärenden 5 691). Antalet beslut enligt lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU) § 6 har under året varit 33, vilket är nästan en fördubbling jämfört med 2010. Också antalet placeringar av barn och unga har ökat. Totalt placerades 244 barn och ungdomar under året (år 2010 var antalet 192). En bidragande orsak till ökningen av placeringar är en ökad tillströmning av ensamkommande asylsökande barn och ungdomar, framför allt s.k. ankomstbarn, som kommer direkt till polisstation.

Under året har totalt 10 avvikelser rapporterats då placering inte har kunnat genomföras på grund av platsbrist (SIS-platser – SIS – Statens Institutionsstyrelse, jourhem och boenden för ensamkommande barn). Vid LVU-placeringar har det vid något tillfälle inneburit att man avvaktat med placering. Ensamkommande flyktingbarn- och ungdomar har i förekommande fall fått vänta i Socialjourens lokaler till placering kunnat ordnas.

Vårdutbud för barn och ungdomar samt familjer

Socialnämnden har i egen regi ett vårdutbud för familjer med barn och ungdomar som far illa. Det består av boenden i olika former, där utrednings- behandlings- och stödinsatser ingår. Till dessa insatser kopplas ofta tilläggstjänster som utförs i mellan- och öppenvård. Utbudet omfattar 26 platser för barn och familj, 12 platser för ungdomar, 42 platser för asylsökande ungdomar samt 54 platser för ungdomar som fått permanent uppehållstillstånd (PUT).

Utredning, behandling, stödinsatser

Järva och Surbrunnsgatans föräldrastöd erbjuder stöd med boende till familjer som förutom bostad behöver kvalificerat stöd i sitt föräldraskap. Under året har totalt 14 föräldrar och 12 barn varit inskrivna, totalt 4 688 vårddygn. Åldern på

barnen har varierat från 0 till 4 år och ett samarbete med Kriscentrum för kvinnor har inletts i syfte att verka för att barnens situation får ökad uppmärksamhet. Järva och Surbrunnsgatans föräldrastöd har under året utvecklat arbetet med barnfamiljer med osäkra boendeförhållanden. Verksamheten har tre lägenheter och förutom stöd i föräldraskapet är syftet, i form av "boskola", att förbereda föräldrarna för inträde på bostadsmarknaden.

Eurenii Minne har 10 platser för utredning och akuta placeringar. Eurenii Minne har bemanning dygnet runt och beredskap att ta emot ensamma barn. Under året har sammanlagt 94 personer varit inskrivna, 54 barn och 40 vuxna, totalt 2135 vård dygn. Av de ensamplacerade barnen placerades nio i jourhem, ett barn i familjehem samt två åter till hemmet. När det gäller familjerna flyttade 13 familjer hem efter vistelsen, sex till släktplacering, två till hotellhem/vandrarhem, två familjer återvände till sitt hemland, två till jourlägenhet och en familj flyttades till skyddat boende.

Duvnäs Föräldrastöd drivs sedan oktober 2010 som intraprenad. Under 2011 har Duvnäs föräldrastöd arbetat med 62 familjer varav 33 var adoptivfamiljer och tre familjehem. Den genomsnittliga behandlingstiden har varit sju månader. Ytterligare 35 adoptivfamiljer kontaktade verksamheten för att få råd och stöd per telefon. Samtalsgrupper för adoptivföräldrar har genomförts i samarbete med Resursteamen barn och unga liksom planering för att utveckla stöd till familjehem. Under året skrevs 34 familjer ut från verksamheten. De familjer som fått behandling under en längre tid har samtliga bedömt att deras bekymmer/problem avsevärt minskat och var mycket nöjda med insatsen.

Giovannis akut- och korttidsboende har haft sammanlagt 136 ungdomar inskrivna varav 94 pojkar (69 procent) och 42 flickor (31 procent). Boendetiderna varierade mellan 0 och 270 dygn. Av totalt 128 avslutade ungdomar var 88 pojkar och 40 flickor. 74 ungdomar (55 procent) av det totala antalet placerade var ensamkommande asylsökande barn och ungdomar, s.k. ankomstbarn, som kommer direkt till polisstation (32 procent år 2010). Socialstyrelsen gjorde två tillsynsbesök på Giovannis akut- och korttidsboende under året, ett planerat och ett oanmält. Inget av besöken resulterade i någon kritik mot verksamheten.

BAS med Stockholms Ungdomstjänst (SUT) och Särskilt kvalificerad kontaktperson (SKKP)

Stockholms ungdomstjänst delfinansieras av statliga bidrag. Verksamheten har under 2011 arbetat bort den kö som funnits sedan starten 2007 och under 2011 nyregistrerades 199 domar, en minskning med 29 procent jämfört med året innan. Av de nyregistrerade domarna rörde 168 (84 procent) pojkar och 31 (16 procent) flickor. Som ett komplement finns också BAS Konstverkstad som arbetar med kapacitetsinventering och arbetsförmågebedömningar. Det är framförallt aspiranter från Jobbtorg Stockholm som placeras i verksamheten men även ungdomar från nämndens egna verksamheter och stadsdelsnämndernas socialtjänst. Arbetsförbe-

redande insatser genomförs i konstateljén i syfte att bedöma färdigheter, resurser och förmågor. Under året har Konstverkstaden intensifierat sitt samarbete med jobbtorgen, vilket har lett till ett utökat antal uppdrag och ett ökat antal deltagare jämfört med 2010. Under 2011 hade verksamheten 93 aspiranter varav 67 kvinnor och 26 män.

Särskilt kvalificerad kontaktperson (SKKP) är en åtgärd avsedd att användas för att ge stöd och vägledning åt unga under 21 år med svårare problematik, hög risk för missbruk, kriminalitet eller annat socialt nedbrytande beteende. Under 2011 var 46 ungdomar föremål för insatsen (42 pojkar, 4 flickor). Under året avslutades totalt 27 ärenden. Av de avslutade ärendena uppnådde 67 procent (16) målen utifrån planeringen. Detta innebär en förbättring gällande genomförda SKKP insatser jämfört med 2010 års resultat. Nöjdheten bland ungdomarna är fortsatt hög.

Ungdomar som söker asyl eller har fått permanent uppehållstillstånd (PUT)

Staden tog under 2011 emot 206 ensamkommande barn vilket är en ökning jämfört med 2010 (150 barn). Gruppen s.k. ankomstbarn som kommer direkt till polisstation, var år 2011 107 stycken jämfört med 20 under 2010. 68 barn har kommit som så kallade ABO-barn (anvisningsboende) enligt avtal med Migrationsverket och 31 barn har kommit som så kallade EBO-barn (eget boende).

Migrationsverket ändrade sina rutiner i mars och ungdomarna kommer till nämndens boenden snabbare efter ankomsten till Sverige. Tidigare hade de hunnit få en viss kännedom om samhället och om svenska språket under tiden i transitboende och flera av ungdomarna mår också psykiskt sämre än tidigare. För att möta den nya situationen har verksamhetsområdet inlett ett samarbete med företaget Ung Omsorg/Introskolan för att kunna erbjuda stödverksamhet för ungdomar i avvaktan på plats i ordinarie skola. För att stärka ungdomarnas rättsäkerhet och möjligheter till fritidsverksamhet har också ett formaliserat samarbete införts med Ersta diakonis Barnrättsbyrå.

När det gäller *Ensamkommande ungdomar som fått uppehållstillstånd* startade ett nytt projekt, "Svenskacoacher på nätet" i samarbete med Kungliga Tekniska Högskolan (KTH) och Stockholms universitet i början av 2011. Syftet med projektet är att underlätta och intensifiera ungdomarnas språkinläring. Samarbetet med företagare har utökats under året och har gett flera nya praktik- och arbetsplatser för ungdomarna.

Uppföljningen för 2011 visar att knappt 90 procent av ungdomarna är förberedda för att klara vardagen avseende försörjning och bostad (årsmål 80 procent).

Familjevård och adoption

Inom *Resursteam*en för barn och unga har familjehemsinspektörerna under året fått ca 430 förfrågningar om jourhem, en avsevärd ökning jämfört med tidigare år. Av dessa har 27 procent lett till placering i något av de jourhem enheten samarbetar med. I ytterligare 31 procent av förfrågningarna har enheten kunnat erbjuda plats, men av olika skäl har det inte blivit någon placering. I de fall där resursteamerna kunnat placera barnet/ungdomen, men placering inte blivit av har stadsdelsförvaltningen av olika skäl valt en annan lösning. Man har t.ex. valt en annan utförare, barnet har fått vara kvar hemma eller någon släkting har dykt upp alternativt har man letat vidare för att föreslaget hem inte passat av olika skäl, ofta det geografiska läget.

Samordnarna för adoption har genomfört samtalsgrupper med adoptivföräldrar, föreläsningar till förskolepersonal, skolpersonal och socialsekreterare. Ca 300 personer/150 par har deltagit i utbildning under 2011. Av dessa kommer 25 procent från annan kommun än Stockholm. Andelen deltagare vid utbildningen för blivande adoptivföräldrar som anger att de fått nya kunskaper om adopterades behov uppgår till 99 procent (årsmål 90 procent). Drygt 96 procent uppger att de efter utbildningen blivit mer förberedda på adoption.

Under året har fem utbildningar för blivande familjehem genomförts. 48 familjer har utbildats och totalt finns 120 familjer som står till stadsdelsnämndernas förfo- gande. 34 verksamma familjehem som tagit emot ett barn de har anknytning till har genomgått grundkurs och 38 familjer har godkänts som jourhem. Sammanlagt har Resursteam barn och ungdom fakturerat stadsdelsnämnderna för 5 703 vård dygn för barn 0-12 i jourhem, 5 864 vård dygn för ungdomar 13-20 år i jourhem samt 5 046 vård dygn för ungdomar 13-20 i familjehem.

Myndighetssamverkan då barn misstänks vara utsatta för brott

Barncentrums uppdrag är att samordna arbetet mellan myndigheter gällande barn som misstänks varit utsatta för allvarliga polisanmälda brott i nära relationer. Samverkanspartners är förutom polis och åklagare även rättsmedicin, barn- och ungdomspsykiatri (BUP) och barnmedicin. Barncentrums medarbetare har dagliga konsultationssamtal med handläggare på stadsdelsförvaltningar och de aktuella länskommunernas barn- och ungdomsgrupper, sammankallar till samråd gällande enskilda barn samt ansvarar för regelbundna möten med samarbetspartners från socialtjänst, polis, åklagare, BUP och barnmedicin. Barncentrums medarbetare har under 2011 informerat 29 socialsekreterare om möjlighet till krisstöd i specifika ärenden angående 34 barn.

Ungdomar med riskbruk/missbruk av alkohol och missbruk av narkotika

Nämnden har i uppdrag att komplettera stadsdelsförvaltningars och avtalskommunernas arbete med målgruppen ungdomar med riskbruk/missbruk av alkohol och narkotika. Arbetet på utrednings- och behandlingssektionen inom *Maria Ung-*

domsenhet bedrivs i samverkan med Beroendecentrum inom Stockholms läns landsting, som tillhandahåller särskilda resurser i form av läkare och sjuksköterskor specialiserade i beroende och psykiatri.

Sektionen har under året fortsatt arbetet kring metodutveckling och kvalitetssäkring i syfte att uppnå en evidensbaserad praktik. Man har också vidareutvecklat sitt arbete med föräldrastöd, en efterfrågad och uppskattad insats som också framkom i fokusgrupper som genomförts med föräldrar under året.

Antalet nyaktualiserade ungdomar/familjer under 2011 uppgick till 384, en siffra som varit tämligen konstant genom åren. Pojkar utgör 77 procent av nyaktualiseringarna, medelålder är 16,7 år. 58 procent uppger cannabis som primär drog (en liten minskning jämfört med tertial 2, 66 procent). Av utskrivningarnas sammanställning framkommer att 73 procent av ärendena har avslutats som planerat och drygt 60 procent svarar att syftet med kontakten har uppnåtts.

Uppsökande verksamhet riktad till ungdomar

Antalet ungdomar som kontinuerligt vistas i Stockholms Citys riskmiljöer är tämligen konstant genom åren. De ungdomar som *Ungdomsjouren* kommer i kontakt med har ofta som gemensam nämnare en bristande social förankring. En ökning har skett av ensamkommande flyktingbarn. Antalet anmälningar enligt SoL 14:1 till lokal socialtjänst har ökat med ca 30 procent jämfört med föregående år. Den främsta anledningen till denna ökning är att Ungdomsjouren medverkar vid fler polisförhör vilka ofta resulterar i en anmälan. Ungdomsjouren vid Länskriminalen, MUMIN ((Maria Ungdom Motiverande Intervention), har haft kontakt med 266 barn och ungdomar. Av dessa var 30 procent helt okända av socialtjänst och beroendevård. Detta visar att man genom MUMIN-metoden påträffar ungdomar som annars skulle vara svåra att fånga upp. 55 ungdomar har länkats till stöd- och behandlingsinsatser på Maria Ungdom, antingen via akutmottagningen eller bokat nybesök.

Stöd för unga brottsoffer och medling

Alla ungdomar som utsatts för brott och anmält det ska informeras om möjligheten att få brottsofferstöd. När det gäller stöd till unga brottsoffer har antalet nya uppdrag minskat jämfört med förra året och år 2011 aktualiserades 411 ungdomar och 1 156 samtal genomfördes vid *Stödcentrum för unga brottsoffer och medling*. Enligt självskattningsskalan i statistiksystemet har ungdomarna svarat att träffarna med stödcentrum har varit meningsfulla och att de känner sig tryggare än före kontakten. Även föräldrar är av den uppfattningen att insatsen hjälpt deras ungdomar.

Medlingsverksamheten fick 187 nya ärenden under 2011, jämfört med 214 föregående år, och totalt ägde 70 medlingar rum. När medling inte genomförts har det till största delen berott på att gärningspersoner inte varit intresserade. I självskattningssystemet skattar både gärningsperson och brottsutsatt sina upplevelser av

medlingen och i stort sett alla uppger att de tror att medlingen kommer att göra det lättare att lägga händelsen bakom sig och att det varit viktigt att de deltagit i medling.

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	Period
Beläggning Enheten för familje- och ungdomsinsatser	87 %	87 %	Verksamhetsberättelse 2011

NÄMNDMÅL:

Frivilligorganisationerna är samarbetspartners i stadens socialtjänst

● Uppfylls helt

Nämnden har tillsammans med äldre- och barnnämnden och den ideella sektorn utarbetat ett förslag till överenskommelse om principiella grunder för samverkan, som nämnderna fattade beslut om i december. Efter beslut i kommunfullmäktige kommer de ideella organisationerna att bjudas in att signera överenskommelsen.

Socialnämnden har under år 2011 lämnat verksamhets- eller projektbidrag till över 100 olika verksamheter om sammanlagt 101,6 mnkr. Därutöver har Stiftelsen Hotellhem (SHIS) fått bidrag om 23,1 mnkr. Huvuddelen av bidragen, 80,4 mnkr, är verksamhetsbidrag och ca 5,2 mnkr är projektbidrag. Socialnämnden ansöker även om bidrag från Smittskyddsinstitutet och Länsstyrelsen i Stockholms län, som vidareförmedlas till ideella organisationer. År 2011 omfattade dessa bidrag ca 16 mnkr.

År 2011 har förvaltningen efter önskemål från föreningarna ordnat två utbildningar på temen Lex Sarah och arbetsledning. Nätverksmöten har hållits inom områdena hemlöshet samt barn och ungdom.

NÄMNDMÅL:

Kvinnor och män har en bestående frihet från missbruk och/eller hanterar en varaktig boendesituation

● Uppfylls helt

Stadsövergripande arbete

Missbruk

Nämnden har utifrån fullmäktiges uppdrag tagit fram ett förslag till kvalitetsgaranti som innebär att personer som söker vård på grund av missbruksproblem ska garanteras utredning och relevanta insatser inom två månader efter första kontakt med vuxen-/missbruksenhet.

Regeringens slutbetänkande av missbruksutredningen presenterades i april 2011. Förvaltningen har yttrat sig över utredningen som bl.a. innehåller förslag om förändringar när det gäller ansvarsfördelningen mellan kommun och landsting och förändringar inom tvångsvården av missbrukare. Riksdagen har ännu inte fattat beslut i frågan.

Under året avslutades projektet som syftat till att implementera Socialstyrelsens nationella riktlinjer för missbruks- och beroendevård. Utbildningsinsatser, nätverksträffar och metodstöd i evidensbaserade arbetsmetoder har genomförts för personal inom stadsdelsförvaltningarnas och socialförvaltningens missbrukarvård.

Nämnden har tillsammans med Stockholms läns landsting deltagit i styrgrupp och arbetsgrupp för att planera införandet av ett sprutbytesprogram under en försöksperiod om fyra år. Under året har en ansökan till Socialstyrelsen och en plan för utvärdering av försöksverksamheten tagits fram. Landstinget har i uppdrag att ta fram en lämplig lokal för verksamheten. Detta arbete pågår.

En kartläggning av stadens missbruksarbete med fokus på insatser för kvinnor påbörjades 2011. En rapport presenteras i början av 2012.

Inom ramen för den nationella ANDT-strategin (ANDT - Alkohol, Narkotika, Dopning och Tobak) ingår nämnden i ett flerårigt (2011-2014) samarbetsprojekt med Malmö och Göteborg i syfte att minska användningen av cannabis bland ungdomar under 25 år. Nämnden har även i uppdrag att stödja stadsdelnämndernas arbete för att minska användningen av cannabis. Bl.a. har en skrift sammanställts för att samla och sprida grundläggande kunskaper om drogen till politiker, tjänstemän och samordnare i staden.

Utifrån Stockholmsenkäten har två rapporter tagits fram: "Unga och rökning – En studie om riskfaktorer för rökning bland tjejer i gymnasiets årskurs 2 i Stockholms stad" och "Droger, brott och trygghet – ett urval av 2010 års Stockholmsenkät". Förberedelser har skett inför Stockholmsenkäten 2012.

När det gäller samordning av stadsdelsnämndernas tillsyn av försäljning av folköl, tobak och nämndens kontroll av receptfria läkemedel har nämnden under 2011 lagt fokus på information, utbildning, konsultativt stöd, bransch- och myndighets-samverkan samt kartläggning av antalet försäljningsställen.

Utbildningar har genomförts inom följande områden:

- Audit/Dudit (Alcohol Use Disorders Identification Test/Drog Use Disorders Identification Test), ett screeningsinstrument för att undersöka om personer har ett riskbruk av alkohol/droger.
- MI (Motiverande samtal).
- ASI (Addiction severity index), ett bedömningsinstrument som används inom missbruksområdet.

Hemlöshet

Vid den senaste kartläggningen 15 april 2010 uppgick antalet hemlösa i staden till 2 982 personer, en minskning med ca 100 personer jämfört med kartläggningen 2008. Nämnden har som mål att minska antalet akut hemlösa, dvs. de som bor på akutboende eller är uteliggare, med 50 procent under tiden 2008-2012. Vid senaste kartläggningen var antalet akut hemlösa knappt 400 personer, ungefär samma antal som vid kartläggningen 2008.

Ett annat mått för den akuta hemlösheten är att räkna hur många enskilda individer som bott på akutboende totalt under året. Uppgifterna visar då en minskning mellan 2008 och 2011 med 17 procent. Antalet individer har minskat med 355, från 2 106 till 1 751. År 2011 uppvisade det lägsta antalet individer på hela 2000-talet. Av det totala antalet 1 751 bodde drygt 60 procent under 14 dagar. 636 personer bodde maximalt två nätter. Förvaltningen har under senare år dessutom byggt ut antalet stödboendeplatser i och med Västberga boende, vilket har gett tidigare akut hemlösa ett långsiktigare boende.

Tak-över-huvudet-garantin har uppfyllts hela året utom under en natt i september. Den genomsnittliga beläggningen på akutboendena var 92 procent, en betydligt lägre siffra än 2010 då beläggningen var 101 procent. En lägre beläggning på akutboende innebär som regel att fler akut hemlösa har kommit vidare till mer stadigvarande boendeformer.

Hemlöshetsmottagningen (f.d. Hemlöshetsjouren) övergick till ordinarie verksamhet under 2011. Hemlöshetsmottagningen beslutar om logi för akut hemlösa som inte har ett biståndsbeslut från stadsdelsförvaltning eller från Enheten för hemlösa. Sedan mottagningens start har antalet biståndsbeslut minskat med 50 procent.

Under 2010 förmedlades 307 försöks- och träningslägenheter. De senaste åren har antalet förmedlade lägenheter varit ca 300 per år, vilket är en rejäl ökning jämfört med mitten av 2000-talet.

Utbildning har genomförts om dels vräkningsförebyggande arbete, dels nya riktlinjer för handläggning av försöks- och träningslägenheter. Förvaltningen har även deltagit i ett projekt för att metodutveckla och minska köerna till stadens budget- och skuldrådgivning.

Utifrån kommunfullmäktiges uppdrag pågår en utredning om Enheten för hemlösa i syfte att undersöka möjligheten att koppla de personer som är aktuella vid enheten till stadsdelsnämnd, koppla akuta hemlöshetsfall till Socialjouren samt att presentera förslag på kunskaps- och kompetenscentra.

Under året utvidgades projektet "Bostad Först" från 15 till 30 hyresgäster. Vid årsskiftet ingick 15 personer i projektet. Den kontakt och det stöd som förvaltningen ger till hyresgästerna har i de flesta fall fungerat väl och bidragit till ökade förutsättningar till boendestabilitet. En strukturerad uppföljning av stödinsatserna har påbörjats.

Nämnden fick i tertialrapport 1 i uppdrag att anordna en konferens där stadens hemlöshetsprojekt och de projekt som finansierats under avsättning för evidensbaserade metoder för att minska hemlöshet, skulle redovisa sina projekt i syfte att sprida goda exempel för att främja ett lärande. Nämnden anordnade i december en konferens, "Nytänkande och metodutveckling för att minska hemlösheten i Stockholms stad", där stadens hemlöshetsprojekt presenterades.

Nämndens verksamheter

Vård, behandling och boende med stödinsatser för vuxna missbrukare

Under 2011 har Socialjouren tagit 17 beslut om omedelbart omhändertagande enligt lagen om vård av missbrukare i vissa fall (LVM) § 13, vilket är en markant ökning jämfört med de senaste åren, 2008 (2), 2009 (5) och 2010 (9). I samtliga fall där beslut har tagits enligt LVM § 13 har det handlat om personer som befunnit sig i mycket akuta och allvarliga situationer relaterat till alkohol- eller narkotikamissbruk.

För att vuxna med missbruksproblematik ska få hjälp med att komma från sitt missbruk och få en ordnad social situation tillhandahåller nämnden via *Boende- och behandlingsenheten* utredning av vårdbehov, behandling, boende med stödinsatser, akut- och korttidsboenden, omvårdnad och familjevård. Stadsdelsförvaltningarna och Enheten för hemlösa gör de flesta placeringarna. Nämnden har även avtal med andra kommuner och kriminalvården, som i viss utsträckning placerar klienter inom stadens verksamheter. Enheten har drygt 650 dygnetruntplatser fördelade på 421 institutionsplatser, ett 60-tal familjehem samt 167 träningslägenheter.

Bandhagshemmet och Ankaret har under året sammanförts till en verksamhet, *Bandhagshemmen*. Akutboendet *Grimman* har under ett halvår haft ett minskat platsantal till följd av en större ombyggnation i kvarteret samt stambyte i fastigheten. Från och med november 2011 har *Grimman* åter full kapacitet. I början av 2011 slogs *Västan* och *Syrenen* ihop till en verksamhet med likartat innehåll, som

drivs på tre separata adresser. Den stigande efterfrågan på stödboendeplatser för kvinnor som fanns i slutet av 2010 och i början av 2011 har under året avtagit. Under senare hälften av 2011 har beläggningen varit låg vilket kommer att ses över för eventuella åtgärder under 2012.

Konsultation, rådgivning och samtalsbehandling

Behandlingsenheten för alkohol- och narkotikaberoende tar emot personer över 18 år som har eller har haft ett alkohol- och/eller narkotikamissbruk samt deras partners och anhöriga. Enheten erbjuder rådgivning, konsultation och samtalsbehandling i olika former till individer, liksom par, familjer och anhöriga.

Under 2011 har enheten haft 4 610 inbokade samtal varav 3 466 genomfördes. Det är en ökning jämfört med förra året. Totalt antal besökare under året har varit 305 varav 130 kvinnor (nya besökare för året var 174). 56 av besökarna tillhörde PUMAN:s målgrupp (PUMAN: unga i riskzon att utveckla alkohol- och/eller narkotikamissbruk). Telefonmottagningen har registrerat 370 samtal under året. De flesta samtalen resulterade i en inbokning för ett första besök/konsultation.

Behandlingsenheten deltar i den forskningsstudie som SoRAD (Centrum för socialvetenskaplig alkohol och drogforskning vid Stockholms universitet) gör bland 20 missbruksenheter i Sverige. Studien omfattar de klienter som har alkohol som huvuddrog och vars syfte är att undersöka hur väl enheternas behandlingserbjudande utfaller för den enskilde klienten. Studien fortsätter och kommer att pågå under hela år 2012.

Stöd till hemlösa

Det övergripande uppdraget för *Enheten för hemlösa* är att medverka i klienternas process att ta sig ur hemlöshet. Inflödet av nya klienter under året har varit fortsatt relativt högt men fler avskrivna ärenden resulterar i totalt färre ärenden. Antalet aktuella klienter understeg vid slutet av året 800. Arbetet med regelbundna och täta klientgenomgångar har fortsatt, med fokus på rätt avvägda insatser. Enheten för hemlösa har från våren 2011 verksamhet årets alla dagar fram till klockan 24.00 genom hemlöshetsmottagningen. Kvällstid arbetar mottagningen på delegation från stadsdelsnämnderna vad gäller akut logi och mottagningen tar emot jourbesök hela dagarna.

Under året har klienter med en allt svårare problematik erhållit försökslägenhet. Parallellt med det ordinarie arbetet med försökslägenheter/träningslägenheter deltar enheten i projektet "Bostad Först", i samarbete med Stadsmissionen och Svenska Bostäder. Enheten hade under året sex klienter i projektet varav en under hösten övertog lägenhetskontraktet. Enheten fick under året 28 lägenheter från bostadsförmedlingen (samt fem lägenheter med inflyttning 2012) vilket är en minskning jämfört med tidigare år. Under 2011 övertog 30 klienter sitt försökskontrakt medan 15 blivit uppsagda alternativt lämnat sin lägenhet. Orsakerna till uppsägningarna är flera, såsom återfall i missbruk, störningar, psykisk ohälsa osv.

Fler klienter har varit aktuella för öppenvårdsinsatser jämfört med 2010.

Socialjouren har i uppdrag att utreda biståndsbehovet för hemlösa icke-stockholmare. Antalet hemresor under 2011 var totalt 451 varav 385 beviljades inom Norden och 66 till EU-länder utanför Norden. Det har inte skett någon ökning i antal hemresor från 2010.

Uppsökande arbete

Uppsökarenhetens målgrupp är hemlösa vuxna eller vuxna i annan utsatt situation som vistas i offentliga miljöer i Stockholm. Enheten ska uppmärksamma, identifiera och ta kontakt med personer i målgruppen och länka till rätt instans. Under året har ett nytt verktyg för uppföljning utvecklats som utgår från den effekt enhetens arbete har för klienten och dess förändringsprocess. Parallellt har ett arbete med hur enheten ska kunna följa upp och dokumentera sitt arbete på ett rättssäkert sätt pågått. Detta arbete kommer att fortgå under 2012. Fältgruppen har under året gjort ett antal utåtriktade insatser i syfte att informera allmänhet och andra verksamheter om kunskapsläget rörande målgruppen samt om enhetens eget arbete. Antalet inkomna uppdrag har under 2011 ökat till 256 jämfört med 196 under 2010. Uppsökarenheten, som tillsammans med landstinget och Enheten för hemlösa utgör Pelarbackens verksamheter för hemlösa, har fortsatt utveckla samverkansmodellen på såväl individnivå som på strukturell nivå. 2012 kommer extern utvärdering av Pelarbackens verksamheter att påbörjas.

Medborgarkontoret för hemlösa har under hösten 2011 fokuserat på att utveckla det utåtriktade arbetet med inbokade regelbundna tider på tre dagverksamheter och två natthärbärgen. Medborgarkontoret har haft totalt 1 543 besök under året.

Metodutveckling för att nå unga vuxna i hemlöshet eller riskzon för hemlöshet

Projektet ”Unga vuxna i hemlöshet” har pågått sedan februari 2010 och avslutades i december 2011. Uppföljning visar att ca 99 procent av klienterna som haft kontakt med projektet vet var de ska vända sig för att möjliggöra den förändring de efterfrågar. Genom ett MI-förhållningssätt (MI – Motiverande samtal) och genom att avsluta varje samtal med en sammanfattning nås en hög måluppfyllelse.

En ny ansökan till kommunstyrelsen om medel till ett nytt projekt riktat till unga hemlösa godkändes av socialnämnden i december. Unga vuxna i hemlöshet är en prioriterad fråga och arbetet med att vidareutveckla metoder att arbeta med målgruppen och alternativa boendelösningar fortsätter. Fokus för arbetet i den nya ansökan är att utveckla ett Bo-torg för unga vuxna där man kan få stöd och rådgivning i boendefrågor samt alternativ till de akuta logiplatser som finns att tillgå i staden idag.

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	Period
 Beläggning Behandlings- och boendeenheter	86 %	88 %	Verksamhetsberättelse 2011

NÄMNDMÅL:

Personer som har kontakt med Prostitutionsenheten upphör att prostituera sig

 Uppfylls helt

Under hösten togs beslut om att Prostitutionsenhetens medicinska mottagning, Spiralen, överförs till landstinget. Fortsatt samlokalisering med Prostitutionsenhetens övriga verksamheter ger dock möjlighet till länkning och samarbete över gränserna till gagn för besökarna. En tjänst som länskoordinator i traffickingfrågor tillsattes under året och bekostas gemensamt av länsstyrelsen och staden. Fler yngre har uppmärksamats i prostitution genom länskoordinatorns arbete i samarbete med polisen. Även på Prostitutionsenheten har en allt yngre grupp uppmärksamats och kommer att kunna tas emot för samtal.

Ett ökande antal personer har tagit kontakt med KAST (Köpare av Sexuella Tjänster) under året. Enheten har haft 365 besök av 23 män och två kvinnor för bearbetande samtal. Vid årets slut uppger majoriteten av männen att de förändrat sitt beteende och slutat köpa sex. Under året har 190 samtal tagits emot på telefon där övervägande del kommer från klienter och anhöriga. Representanter från länder i och utanför Europa tar ofta kontakt med förfrågan om studiebesök. Många vill veta hur den svenska sexköpslagen påverkat prostitutionen.

Förutom uppsökande arbete i gatumiljö några kvällar i veckan erbjuder enheten stöd- och rådgivande samtal till de personer som de möter på gatan. Under året har socialsekreterarna/uppsökarna haft 297 besök/samtal med 23 kvinnor och 2 män. Av dessa uppger 11 stycken att de slutat prostituera sig. 33 kvinnor har gått på enheten i behandlande samtal. Prostitutionsenheten uppskattar att det regelbundet finns ca 160 personer i gatuprostitution varav uppsökarna har regelbunden kontakt med ett 70-tal. Nyrekryteringen till gatan är liten och kontaktförsök har gjorts med de allra flesta som befinner sig i gatuprostitutionen. Enheten har gjort 19 länkningar under året. Anledningen till den relativt låga siffran är att den största andelen av de personer uppsökarna har kontakt med inte är nya kontakter utan personer enheten haft kontakt med under en längre tid.

Prostitutionsenhetens medicinska mottagning erbjuder gynekologiska undersökningar och provtagningar. Under året har mottagningen tagit emot 862 besök till barnmorska, gynekolog, allmänläkare och psykiatriker.

NÄMNDMÅL:**Stockholmare erhåller en likvärdig och rättssäker socialtjänst med god kvalitet oavsett var i staden de bor**

● Uppfylls helt

Nämnden har ett övergripande och samordnande ansvar för socialtjänsten i staden. Nämnden ska medverka till att stadens medborgare behandlas på ett likartat sätt och får samma höga kvalitet och service oavsett var i staden de bor. För att uppnå detta stödjer nämnden stadsdelsnämndernas verksamheter genom bland annat följande insatser.

- Riktlinjer för socialtjänstens olika verksamhetsområden.
- Kontinuerliga utbildningar om riktlinjerna för handläggare och chefer.
- Uppföljning av stadens samlade socialtjänstverksamhet.
- Temadagar och seminarier för socialtjänstens personal.
- Stöd vid utvecklandet av en evidensbaserad praktik inom socialtjänsten.

En s.k. socialtjänstrapport har gjorts för år 2010 med en samlad beskrivning av läget inom delar av stadens socialtjänst. I syfte att utveckla uppföljningen av stadens socialtjänst presenterade nämnden våren 2010 för första gången en sådan rapport för år 2009.

Beträffande riktlinjer har följande skett.

- Riktlinjer för handläggning av ärenden gällande ensamkommande asylsökande barn och ungdomar har reviderats och antagits av kommunfullmäktige.
- Riktlinjerna för handläggning av ärenden gällande vårdnad, boende och umgänge har reviderats med anledning av att nya regler om umgängesstöd har införts i föräldrabalken.
- Riktlinjer för handläggning av stöd och service till barn, ungdomar och vuxna med funktionsnedsättning är under revidering på grund av flera lagförändringar och domar från Högsta domstolen.
- Riktlinjearbete med anledning av Lex Sarah har påbörjats.

De nya bestämmelserna i Lex Sarah som infördes 1 juli 2011 har även föranlett socialnämnden och äldrenämnden att vidta olika åtgärder för att informera och stödja stadsdelsnämnderna, bl.a. i deras arbete med nya rutiner.

I samband med utvecklandet av databaserade system för verksamhetsstatistik och utförardokumentation inom socialtjänstens Barn- och ungdomsområde har arbete skett med att förbättra stadens IT-stöd, Paraplysystemet.

Forskning och utveckling

Nämnden har under året arrangerat kurser för förvaltningens handläggare om hur man leder fokusgrupper och forskningscirklar. Fokusgrupper har använts inom flera enheter bland annat för att ge brukarna inflytande i samband med verksamhetsutveckling.

Under oktober utlystes samt fattades beslut om forskningsmedel om sammanlagt ca 4 mnkr fördelat på sju ansökningar.

Stockholms Socialtjänstakademi, som består av femton forskare, har haft två möten, 15 mars och 26 augusti.

Projektet Socialtjänsten online har påbörjats under 2011 i syfte att utveckla socialtjänstens arbete på internet. Bland annat har ett utvecklingsarbete av en nätbase-rad socialrådgivning påbörjats. En ansökan har gjorts till stadens e-tjänstprogram avseende socialrådgivningen och medel för följeforskning har utlysts.

Inom nämnden finns PLUS (Praktik, Lärande och Utveckling i Samspel) som i samarbete med forskningsinstitut utvecklar sociala metoder och program för stöd till föräldrar och lärare. De program som används inom enheten är evidensbaserade; de bygger på forskning, de beforskas och de utvecklas i samarbete med praktiker på stadsdelsnämnderna. Under året har bland annat ett generellt föräldraprogram utvecklats (ABC – Alla Barn i Centrum) inom ramen för regeringens föräldrastödssatsning. Prevention i skolan har fortgått och fyra nya utvecklingsprojekt har startat.

EU frågor

Nämnden har följt utvecklingen kring EU-kommissionens nya strategi: EU 2020 - smart och hållbar tillväxt för alla (ersätter Lissabonstrategin). När det gäller sociala frågor är bekämpning av utanförskap och fattigdom ett av fem övergripande mål i strategin.

År 2011 ansökte nämnden om ESF-medel (ESF – Europeiska socialfonden) till tre projekt inom programområde 1 (kompetensutveckling): Carpe 2, evidensbaserad praktik inom barn- och ungdomsvården samt socialtjänsten online. De två förstnämnda projekten har hittills tilldelats medel.

Nämnden är representerad i

- styrgruppen för ESF-projektet *Crossroads* - information och stöd för hemlösa EU-migranter. Projektet drivs av Stadsmissionen för de allt fler hemlösa EU-migranter som kommit till Stockholm för att söka arbete. Ett stödcenter startade i mars 2011.
- styrgruppen för SENSUS - projektet *Networking Europe*, ett kompetensutvecklingsprojekt med syfte att öka den transnationella kompetensen bland stora aktörer i Stockholmsregionen.

- EUROCITIES (NLAO) Cities for Active Inclusion år 2011-2013. Projektets övergripande tema är EU:s strategi *Aktiv Inkludering* med syfte att bekämpa fattigdom och social utslagning i Europa.
- i arbetsgruppen Health and wellbeing samt två tillfälliga utredningsgrupper (ESF framtid och romerfrågan) inom ramen för EUROCITIES forum för sociala frågor.

Funktionshinderinspektörer

Inspektörernas granskning av insatsen bostad med särskild service för barn och ungdomar enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) 9 § 8 avslutades i augusti. Granskningen omfattade 14 enheter och inspektörerna träffade 39 av de 100 barn och ungdomar som har denna insats i Stockholms stad samt genomförde aktgranskning.

Senare delen av 2011 har ägnats åt granskning av insatsen boendestöd inom såväl social- som neuropsykiatri inom fyra stadsdelsnämnder.

Socialtjänstinspektörer

Socialtjänstinspektörerna har under 2011 granskat ekonomiskt bistånd på sex stadsdelsförvaltningar: Bromma, Skärholmen, Farsta, Kungsholmen, Norrmalm och Östermalm. För att fånga biståndsmottagares erfarenheter av kvaliteten inom enheter för ekonomiskt bistånd har socialtjänstinspektörerna genomfört sex fokusgrupper via Jobbtorg Stockholm.

NÄMNDMÅL:

Stockholmare med funktionsnedsättning ska ha tillgång till och kunna delta på lika villkor i samhällets gemenskap

● Uppfylls helt

Stadsövergripande arbete

Utbyggnad av bostäder med särskild service leds via en beslutande genomförandegrupp under kommunstyrelsen. 2011 tillkom 20 nya lägenheter. Under året har under socialnämnden startats en grupp som analyserar behov av boenden och en grupp som ser över planeringen av nya boenden. Inventeringen visar på ett behov av ca 460 lägenheter den närmaste femårsperioden. Under samma period finns planerat ca 330 lägenheter.

Nämnden förmedlar genom *bedömnings- och förmedlingskansliet* lediga platser inom stödboende och bostad med särskild service för personer med funktionsnedsättning. Under 2011 förmedlades 103 lägenheter, varav 23 till personer med psykisk funktionsnedsättning. Kansliets uppgift är även att för stadens räkning nivåbedöma personer som hör till LSS personkrets (LSS - lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade) om deras behov av stöd och hjälp i insatserna daglig verksamhet, korttidsvistelse, barnboende och boende med särskild service för

vuxna. Under 2011 gjordes en ny bedömning av samtliga ca 4 000 nivåer som sattes innan 2010. En utredning om förmedling av plats i korttidshem och daglig verksamhet har skett under hösten och beräknas vara färdig inom kort.

Kommunerna i Stockholms län och Stockholms läns landsting har som gemensam ambition att genom skatteväxling överföra ansvaret för hemsjukvården (exklusive läkarinsatser) till kommunal regi. Detta kan träda i kraft tidigast år 2014. Nämnden har deltagit i förberedelserna i detta arbete.

Utvecklingsarbetet med DUR FH (Dokumentation, Utredning, Resultat inom funktionshinder) har pågått under året. Fyra utbildningar i DUR FH har genomförts för nya handläggare. I september startade förvaltningen ett projekt i syfte att utveckla DUR FH till att även användas i ärenden som rör barn och ungdomar med funktionsnedsättning.

Nämnden har deltagit i Kommunförbundet Stockholms Läns (KSL) och landstingets arbete med att ta fram en gemensam länsövergripande rutin för samordning av habilitering och rehabilitering utifrån Socialstyrelsens föreskrifter SOSFS 2007:10 och SOSFS 2008:2.

Nämnden har deltagit i arbetet med att anpassa stadens IT-stöd Paraplysystemet till beslutade förändringar av stadens avgiftssystem som trädde i kraft 1 januari 2012. Arbetet har bestått i att ta fram en kravspecifikation och definiera de avgiftsberäkningar som Paraplysystemet ska göra samt att påbörja arbetet med nya tillämpningsanvisningar. En utbildning på grundläggande nivå för samtliga handläggare inom verksamhetsområdena funktionsnedsättning och socialpsykiatri har genomförts vid tre tillfällen i december.

Ett nytt beräkningsverktyg i Paraplysystemet för kommunalt bostadsbidrag (KBH) har tagits fram under året.

Nämnden lämnar varje kvartal en sammanställning till kommunfullmäktige över antalet ej verkställda beslut enligt LSS och SoL. Kvartal 3 redovisade stadsdelsnämnderna och socialnämnden totalt 42 ej verkställda beslut enligt LSS och 28 beslut enligt SoL. Siffrorna har legat på ungefär samma nivå hela året. När det gäller bostad för vuxna har dock en märkbar ökning skett av antalet ej verkställda beslut.

Nämnden tilldelades under året 11 mnkr för att genomföra en riktad utbildnings-satsning inom funktionshinderområdet. Utbildningarna har företrädesvis vänt sig till personal inom verksamhetsområdet funktionsnedsättning, men även till personal inom andra delar av socialtjänsten. Utbildningar har under 2011 genomförts för totalt ca 2 200 deltagare inom följande områden:

- Lagstiftning och riktlinjer

- Bemötande
- Utbildning i neuropsykiatri – fortsatt satsning från föregående år
- Övrigt, t.ex. Föräldrar med utvecklingsstörning och kognitiv funktionsnedsättning samt Våldsutsatta kvinnor med funktionsnedsättning

Hela utbildningssatsningen kommer att redovisas i ett särskilt ärende till socialnämnden i början av 2012.

Nämnden är projektägare till EU-projektet Carpe, som omfattar 19 av länets kommuner. Projektet arbetar med kompetensutveckling av anställda inom verksamhetsområdet funktionsnedsättning. Under året har 698 unika personer deltagit i gymnasie- och högskolekurser samt föreläsningar. Inom ramen för projektet har generella yrkeskrav formulerats och dessa sprids nu såväl inom projektet som nationellt. Projektet är förlängt till 31 mars 2012 och har därefter beviljats nya medel från Europeiska socialfonden.

Nämnden har tillsammans äldrenämnden beviljats finansiering till projektet ”Ansökan om stöd och service”. Projektet ska bidra till en mer tillgänglig socialtjänst, som gör det möjligt för personer med funktionsnedsättning och äldre att via stadens hemsida ansöka om stöd och service enligt SoL eller LSS. E-tjänsten planeras att vara tillgänglig för medborgarna i augusti/september 2012.

Kommunen har skyldighet att erbjuda stöd för att underlätta för de anhöriga som vårdar en närstående som är långvarigt sjuk eller som stödjer en närstående som har funktionshinder. Nämnden har under året bland annat skapat ett nätverk för stadsdelsnämndernas anhörigkonsulenter samt anordnat utbildning för dem. Syftet var dels att stärka yrkesrollen som anhörigkonsulent, dels att ta fram underlag till en policy för anhörigstöd.

Socialpsykiatri

Inom socialpsykiatri råder sedan 2010 valfrihet för insatserna bostad med särskild service, stödboende, boendestöd och sysselsättning. Under 2011 har nämnden tillsammans med stadsledningskontoret utbildat samtliga handläggare, utförare och chefer i valfrihetens ersättningsmodell, resursmätningar för att fastställa ersättning och uppföljningar. En utrednings- och uppföljningsmodell har även arbetats fram, som gör det möjligt att se vilka resultat beviljade insatser leder till för målgruppen. Modellen bygger på utredningsmaterialet DUR (Dokumentation, Utvärdering, Resultat). Utbildningar i DUR samt uppföljnings- och valfrihetssystemet för stadens personal har skett löpande under året.

Det ESF-finansierade projektet ALFA arbetar i samverkan med andra myndigheter för att öka förutsättningarna till sysselsättning, studier, praktik och arbete för personer med psykisk funktionsnedsättning. Under 2011 träffade 180 personer ALFAs vägledare, totalt under projektiden har över 500 personer fått vägledning. ALFA har fokuserat på att hitta fungerande samverkansvägar med övriga huvud-

män för att underlätta för målgruppen att komma ut i praktik och arbete. Projektet har beviljats förlängning och fortsätter sin verksamhet till sista mars 2013.

Nämnden och landstinget har genom projektet SNIS (huvudman är Karolinska Institutet) med stöd av statsbidrag planerat och genomfört lokala utbildningar för personal som utreder personer med neuropsykiatrisk funktionsnedsättning. SNIS (Stockholms neuropsykiatri i samverkan) syftar till att sprida kunskap om rekommenderade insatser för målgruppen, överenskommelser och individuell plan. Under året har personal från landstinget och fyra stadsdelsförvaltningar deltagit i utbildningen. Projektet fortlöper under 2012.

Nämnden har erbjudit samtliga handläggare och utförare inom stadens socialpsykiatri utbildning i MI (motiverande samtal). Metoden rekommenderas i "Nationella riktlinjer för psykosociala insatser vid schizofreni eller schizofreniliknande 2011" och utbildningarna är ett led i nämndens satsning på att införa evidensbaserade metoder och praktik i stadens socialtjänst.

Funktionshinderombudsmannen (FO)

Programmet för delaktighet för personer med funktionsnedsättning antogs av KF i juni. FO har prioriterat implementering av programmet med informationsinsatser till nämnder och styrelser samt till lokala handikapporganisationer och stadens handikappråd.

Nämndens verksamheter

Korttidsvistelse för barn, ungdomar och vuxna enligt LSS

Korttidshemmen *Drömmen och Navet* har erbjudit verksamhet för funktionshindrade ungdomar och vuxna från 12 år och uppåt enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS, korttidsvistelse utanför egna hemmet.

Drömmen erbjuder korttidsvistelse för personer med kognitiva funktionsnedsättningar ofta med ytterligare komplikationer, såsom autism, rörelsehinder, epilepsi, m.m. Navet erbjuder korttidsvistelse för ungdomar med fysiska funktionsnedsättningar där vissa av ungdomarna också har t.ex. lindrigare intellektuell funktionsnedsättning, autism eller andra syndrom

Under året har alla gästers individuella planer uppdaterats tillsammans med gästerna, deras företrädare och ofta även biståndshandläggare från stadsdelsförvaltning eller länskommun.

Korttidshemmen planerade att under 2011 utföra totalt 2 849 gästdygn och antalet utförda dygn under denna period är 2 478 vilket innebär en beläggning på 87 procent. Av dessa har 242 dygn varit akutplaceringar samt fyra dygn som hotellövernattning, uthyrning av rum till personer med funktionsnedsättningar som kommer

till Stockholm på besök och är i behov av t.ex. takliftar och andra tekniska hjälpmedel som man inte kan få på ett vanligt hotell.

LSS-kollo planerade att utföra 6 978 deltagardygn under 2011, fördelat på 894 dygn under vinterloven (149 platser) och 5 809 (470 platser) under sommaren. Under vinterloven utfördes 882 dygn utförts för 147 deltagare, 98,6 procent beläggning. Under sommaren utfördes 6 138 deltagardygn för totalt 497 deltagare. På grund av ett ökat behov av platser genomfördes en extra period för personer med Aspergers syndrom, totalt 10 platser och 130 dygn. Under året har totalt 7007 dygn utförts vilket är en beläggning på 100 procent. Platserna har nyttjats av 246 flickor/kvinnor respektive 398 pojkar/män.

I brukarundersökningar uppger drygt 98 procent att de är nöjda med kollovistelsen som helhet och 97 procent att de är nöjda med aktiviteterna.

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	Period
Andel uppfyllda förstahandsval LSS-kollo	87 %	80 %	Verksamhetsberättelse 2011

NÄMNDMÅL:

Stockholmare som söker familjerådgivning får hjälp och stöd i sina relationer

● Uppfylls helt

I Stockholms stad kan par och familjer i behov av stöd erbjudas familjerådgivning omgående. Under 2011 fanns tolv godkända utförare att välja mellan, inklusive familjerådgivningen i egen regi. Det totala antalet genomförda samtal var ca 10 900 under 2011, vilket är en ökning med fem procent jämfört med 2010. Ca 51 procent av samtalen gavs av stadens egen familjerådgivning.

Antalet familjerådgivningssamtal bör inte överstiga fem annat än i undantagsfall. Det är 334 par som har haft fler än fem samtal och av dessa har 96 par fortsatt i familjerådgivning med fler än åtta samtal. Nämnden egen familjerådgivning står för 57 procent av samtalen som överstiger fem och 70 procent av samtalen som överstiger åtta. Totalt har 7 par beviljats avgiftsbefrielse för familjerådgivning under år 2011.

Nämndens verksamhet

Familjerådgivningen Stockholms stad är en del av stadens specialistverksamhet enligt SoL kap. 5 § 3. Familjerådgivningen ska även erbjuda samarbetssamtal till separerade föräldrar, i syfte att träffa överenskommelser om barnen. Målsättningen är att främja ett gott föräldraskap och att undanröja destruktiva separationsproces-

ser. Under andra halvåret har efterfrågan på familjerådgivning genom Familjerådgivningen Stockholms stad ökat.

Totalt genomfördes 5 645 samtal om 90 minuter. Fördelningen var 5 028 familjerådgivningssamtal och 617 samarbetssamtal. Det genomsnittliga antalet samtal för avslutade ärenden var 3,17, dvs. väl under de fem samtal som stipulerats som högsta genomsnittliga samtalstak. Andelen samarbetssamtal och andelen samtal med våldsproblematik har ökat något jämfört med år 2010. Återbudsfrekvensen har gått ner något jämfört med 2010, från 24 procent till 22 procent.

Enheten har under året haft i uppdrag att erbjuda kostnadsfria samtal till de personer, som enligt "Utredningen om vanvård i den sociala barnvården", bedömts ha drabbats av vanvård. Sju sådana samtal har genomförts samt en del telefonkonsultation.

Alla familjerådgivare för en fortlöpande dialog med kunderna kring samarbetet. En övervägande del av besökarna anser att de fått ett respektfullt bemötande och drygt 70 procent av de som svarat anser att insatsen haft betydelse ur barnens perspektiv.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

2.4 Stockholms stad som arbetsgivare ska erbjuda spännande och utmanande arbeten

● Uppfylls helt

Socialnämnden bidrar till att uppfylla målet genom att prioritera och arbeta strategiskt med framförallt ledarskap, arbetsmiljö, samverkans- och hälsofrågor samt att cheferna har en tydlig målbild och inspirerar medarbetarna att nå målen.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
● Nöjd medarbetarindex (NMI)	63	63	63	2011
● Sjukfrånvaro (alla nämnder/bolag)	4,4 %	4,4 %	4,8 %	2011

Kommentar:

Nämnden uppfyller målet om en sjukfrånvaro på 4,4 %. En viss reservation bör dock göras till målvärdet eftersom nämnden under första halvåret även inkluderar arbetsmarknadsdelen.

NÄMNDMÅL:

Nämnden är en attraktiv och konkurrenskraftig arbetsgivare

● Uppfylls helt

Ledarskap och medarbetarskap

Nämnden har under året anordnat ett utvecklingsprogram för alla chefer inom olika ämnesområden. Syftet har varit att stärka chefer i rollen som chef och ledare. Förvaltningsledningen anordnar varje månad chefsforum för alla chefer.

Under hösten har analyser av resultaten av medarbetarenkäten prioriterats inom förvaltningen, vilket ska bidra till att utveckla både ledarskap och medarbetarskap. För att skapa större delaktighet och inflytande har verksamheternas arbetsplatsträffar fortsatt att utvecklas under året. I samband med att en ny överenskommelse om samverkan ska implementeras kommer ytterligare ansträngningar göras där också samspelet och roller mellan chef, medarbetare och skyddsombud kommer förtydligas.

Uppföljning, rehabilitering och sjukfrånvaro

Antalet långtidssjukskrivna medarbetare har minskat under året. Detta är ett resultat av förvaltningens strategiska arbete i form av bland annat utbildningsinsatser för chefer och riktade insatser till enheter med hög andel långtidssjukskrivna i kombination med försäkringskassans skärpta regler. Det strukturerade arbetet med försäkringskassan och företagshälsovården har också bidragit på ett positivt sätt.

Nämnden kommer under nästa år ha större fokus på medarbetare med hög korttidssjukfrånvaro och påbörja rehabiliteringsinsatser på ett tidigare stadium samt upprätta individuella handlingsplaner i större utsträckning.

Jämställdhet- och mångfaldsplan samt diskriminering

Nämndens verksamheter har främst under året prioriterat att gå igenom jämställdhets- och mångfaldsplanen inklusive riktlinjer och handlingsplan mot kränkande behandling samt fört ett samtal om detta på respektive arbetsplatsträff. Framförallt har tid avsatts i samband med att handlingsplanerna för det systematiska arbetsmiljöarbetet har tagits fram.

Förvaltningen har haft ett diskrimineringsärende under 2011, diskrimineringsgrunden gällde ålder och funktionsnedsättning. Diskrimineringsombudsmannen avslutade ärendet utan åtgärd.

Arbetsmiljö

Förvaltningen uppnår årsmålet om ett nöjdmedarbetarindex på 63. För att få en samsyn och enhetlighet kring arbetet med resultaten av medarbetarenkäten har en plan tagits fram och godkänts av de fackliga organisationerna. Förbättringsområden har tagits fram och kommer fortsätta att tas fram och ska ligga till grund för lokala handlingsplaner.

För att effektivisera och tydliggöra det systematiska arbetsmiljöarbetet har årliga planer tagits fram. Samarbetet mellan chefer, medarbetare och skyddsombud är av betydelse när planerna tagits fram.

Vid t.ex. organisationsförändringar och införandet av nya metoder har arbetsmiljöaspekterna beaktats särskilt.

Hälsa

Arbetet med att tydliggöra rutiner i enlighet med rehabiliteringsprocessen har pågått under året. Framförallt har arbetet med långtidssjukskrivna medarbetare prioriterats. Ett fortsatt strukturerat samarbete mellan förvaltningen, försäkringskassan och företagshälsovården har bidragit till ett effektivare rehabiliteringsarbete.

I arbetet med en ökad hälsa har nämnden bland annat erbjudit stödjande insatser till medarbetare som önskat att sluta röka. Verksamheterna har prioriterat friskvårdsinsatser i möjligaste mån.

Kompetensutveckling

Verksamheterna har under året arbetat aktivt med att ta fram kompetensutvecklingsplaner, dels på individnivå och dels på gruppnivå. Att arbeta strukturerat med kompetensutvecklingsplaner säkerställer att chef och medarbetare har ett konstruktivt samtal om arbetets uppdrag och mål.

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	Period
● Antal individuella utvecklingsplaner för medarbetare och chefer	100 %	100 %	2011
● Nolltolerans mot diskriminering, trakasserier och kränkande särbehandling	100 %	100 %	2011
● Årlig skydds rond och handlingsplan	100 %	100 %	2011

KF:s INRIKTNINGSMÅL 3:
3.Stadens verksamheter ska vara kostnadseffektiva

Socialnämnden bidrar till att uppfylla inriktningsmålet genom åtgärder för att öka verksamheternas kostnadsmedvetenhet och prognossäkerhet i form av utbildningsinsatser och dialog. Nämnden arbetar med att utveckla effektivare och enklare rutiner för administrationen. Införandet av e-tjänster ökar bland annat servicen till medborgarna.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:
3.1 Budgeten ska vara i balans

● Uppfylls helt

Socialnämnden har under året haft en ekonomi i balans. Bokslutet visar ett överskott jämfört med budget på 3,9 mnkr, efter avsättning till resultatfond, vilket kommenteras nedan. Prognoserna under året har visat ett överskott på mellan 5-7 mnkr vilket ligger väl i paritet med verkligt utfall.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
● Nämndens budgetföljksamhet efter resultatöverföringar (alla nämnder)	99,4 %	100 %	100 %	Verksamhetsberättelse 2011
● Nämndens budgetföljksamhet före resultatöverföringar (alla nämnder)	99,5 %	100 %	100 %	Verksamhetsberättelse 2011
● Nämndens prognossäkerhet T2 (alla nämnder)	99,1 %		+/- 1 %	2011

Kommentar:

I samband med T2 beviljades SHIS ett ökat anslag med 2,3 mnkr vilket inte var känt när förvaltningen gjorde prognosen. Med hänsyn taget till detta blir prognossäkerheten 99,5%

NÄMNDMÅL:
Nämndens verksamheter är konkurrenskraftiga och kostnadseffektiva

● Uppfylls helt

En stor del av nämndens verksamhet säljer olika former av vårdinsatser till stadsdelförvaltningar, andra kommuner och staten. I många fall sker detta i konkurrens med andra utförare. De priser som förvaltningens enheter tillämpar ligger väl i paritet med övriga aktörer och får anses konkurrenskraftiga.

Analys av resultaträkning – Uppföljning av driftbudget

Verksamhetsområde	Bokslut 2010	T1	T2	Bokslut
Driftverksamhet	17,9	4,5	7,4	2,7
Stadsövergripande frågor	4,6	0,0	-1,3	2,5
Entreprenader och upphandlad verksamhet	0,3	0,0	-0,9	0,7
Stöd till utomstående organisationer	0,1	0,0	-1,5	-2,1
Utomlänsplacerade funktionshindre	0,8	0,0	0,0	-0,5
Totalt nämnden	23,7	4,5	3,7	3,2
Budgetjusteringar			3,0	0,0
Återredovisning överskjutande utomlänsplaceringar	-0,8	0,0	0,0	0,0
Resultatöverföring	0,3	0,0	-0,1	0,7
Totalt nämnden efter resultatöverföring	23,2	4,5	6,6	3,9

Nämnden visar ett överskott på 3,9 mnkr efter avsättning av resultatenheternas resultat och 3,2 mnkr innan avsättning. I förhållande till budget har nämndens kostnader ökat med 23,3 mnkr och intäkterna ökat med 26,6 mnkr. Ökningen beror i stor utsträckning på ökade projektmedel samt på ökad försäljning av vårdplatser. I förhållande till föregående års bokslut har nettokostnaden minskat med 460,7 mnkr vilket i huvudsak beror på att arbetsmarknadsverksamheten överförs till annan nämnd.

Kommentarer till utfallet

Verksamhetsområde	Bokslut 2010	T1	T2	Bokslut
Barn och ungdom	13,2	4,5	3,7	2,3
Verksamhets för personer med funktionsnedsättning	-0,8	-1,2	-3,9	-1,9
Jourverksamhet	0,9	0,5	0,6	0,0
Hemlösa och missbrukare	0,7	1,4	-2,4	-4,3
Rådgivande verksamheter	-0,2	0,0	0,0	0,4
Insatser för kvinnofrid	2,2	0,0	1,7	1,5
Tillstånd och tillsyn	0,1	0,0	-0,3	-1,2
Nämnd och övergripande administration	-4,0	-5,4	-1,7	-2,6
Omstrukturering	5,8	4,7	9,7	8,4
Stadsövergripande frågor	4,6	0,0	-1,3	2,5
Entreprenader och upphandlad verksamhet	0,3	0,0	-0,9	0,7
Stöd till utomstående organisationer	0,1	0,0	-1,5	-2,1
Utomlänsplacerade funktionsnedsatta	0,8	0,0	0,0	-0,5
Resultatöverföring och tillägg			2,9	0,7
Nämnden totalt	23,7	4,5	6,6	3,9

Barn och ungdom +2,3 mnkr

Överskottet beror främst på vakanshållning av tjänster inom Maria Ungdomsenhet vid Barncentrum, Stödcentrum för unga brottsoffer samt Ungdomsjouren. Resursteamen för barn och ungdom har under året fått intäkter som avser 2010 varför enheten visar ett överskott på intäkter.

Verksamheterna för ensamkommande flyktingbarn visar ett underskott på 0,9 mnkr beroende på ökade lokalkostnader samt kostnader för personalomställning. Vid BAS har beläggningen varit över budgeterad nivå vilket resulterat i ett överskott på ca 1 mnkr.

Verksamhet för personer med funktionsnedsättning – 1,9 mnkr

Korttidshemmet Navet har under året haft låg beläggning vilket resulterat i ett underskott på 1,2 mnkr. Inför 2012 har åtgärder planerats vilket bör leda till att enheten är i ekonomisk balans.

Vid LSS-kollo blev de slutliga lokalkostnaderna högre än beräknat vilket innebär att det tilläggsanslag nämnden beviljades i tertialrapport 2 inte helt täcker kostnaderna. Underskottet vid enheten är 0,5 mnkr

Jourverksamheter ±0 mnkr

Verksamhetsområdet omfattar Socialjouren vilken har rymt sin verksamhet inom budgeterad nivå.

Hemlöshet och missbruk –4,3 mnkr

Enheten för hemlösa har under året fortsatt med att förändra arbetssätt och rutiner. Detta har inneburit att antalet klienter minskat bland annat genom att ansvaret överförts till rätt huvudman. Vidare har såväl antalet vård dygn och snittkostnaden per dygn kunnat minskas genom att rätt avvägda insatser använts. Genom dessa åtgärder har det, i början av året, förväntade underskottet på 3,5 mnkr kunnat minskas till 1,5 mnkr.

Vid Boende- och behandlingsenheten har beläggningen varit låg vid Gålö, Hvilan och Syrenen vilket lett till ett underskott på 1,5 mnkr.

Rådgivande verksamheter +0,4 mnkr

Under året har stadens egen familjerådgivningsenhet utfört 5 520 samtal vilket är 51 procent av alla samtal inom kundvalet. På grund av vakanser uppvisar enheten ett överskott på ca 0,3 mnkr. Även vid Behandlingsenheten för alkohol- och narkotikaberoende har vakanser inneburit ett överskott på ca 0,1 mnkr.

Insatser för kvinnofrid +1,5 mnkr

Vid Kriscentrum för kvinnor har beläggningen under året varit högre än beräknat vilket ger ett överskott på 1,5 mnkr.

Tillstånd och tillsyn –1,2 mnkr

Underskottet vid Tillståndsenheten beror i huvudsak på kostnader för e-tjänsten som infördes under året. Enheten är resultatenhet och har ett överskott från tidigare år på 1,1 mnkr vilket i stort täcker årets underskott.

Stadsövergripande sociala frågor +2,5 mnkr

Överskottet beror på till stora delar på att 0,9 mnkr för forskning och utveckling inte förbrukats. Vidare har utbildningsinsatser för personal inom funktionshinderverksamheten inte uppnått full omfattning förrän en bit in på året vilket lett till ett visst överskott.

Bedömningskansliet har tillåtit göra ett överskridande med 0,9 mnkr för att anpassningar av Paraplysystemet.

Stöd till utomstående organisationer -2,1 mnkr

Nämnden har under året använt delar av nämndens prognostiserade överskott till extra satsningar på projektbidrag till olika organisationer.

Entreprenader och upphandlad verksamhet +0,7 mnkr

Inom den LOV-upphandlade verksamheten för familjerådgivning har 10 896 samtal genomförts vilket är fler än beräknat. Detta leder till ökade kostnader med 0,9 mnkr.

Beläggningen vid Räcksta har varit högre än planerat vilket leder till att nämndens kostnader för entreprenaden minskat med 1,4 mnkr.

Nämnd och övergripande administration -2,6 mnkr

Under året har administrationen anpassats med anledning av att arbetsmarknadsverksamheten överförts till annan nämnd. I samband med detta har viss kostnad för omstrukturering och lokaler uppstått. Vidare har viss modernisering av lokaler och IT-utrustning skett vid Swedenborgsgatan.

Omstrukturering +8,4 mnkr

Medel för omstrukturering och oförutsedda utgifter har bland annat använts för personalomställning i samband med omorganisationer, tomgångshyror etc. Efter som kostnader redovisas inom det verksamhetsområde där de uppstår kompenserar överskottet uppkomna och tillåtna överskridanden inom övriga verksamhetsområden.

Utomlänsplacerade personer med funktionsnedsättning - 0,5 mnkr

Underskottet beror på indexuppräknings av befintliga avtal samt på ökade kostnader för hemsjukvård.

Resultatenheter

Under året har nämnden haft en resultatenhet, Tillståndsenheten. Enheten visar ett underskott på -1 243 tkr vilket överförs till nämndens resultatfond. Enheten har ett samlat överskott i resultatfonden på 1,1 mnkr vilket i stor sett täcker årets underskott.

Nämnden har vidare en intraprenad, Duvnäs föräldrastöd, som visar ett överskott på 120 tkr som överförs till resultatfonden.

Familjerådgivningen avslutades som resultatenhet inför 2011. Det underskott enheten hade i resultatfonden, 410 tkr, täcks inom nämndens ordinarie budget.

Analys av balansräkning

I samband med bokslut ska både resultat- och balansräkning lämnas. Förvaltningen har periodiserat hyror, statsbidrag, vårdkostnader, vårdintäkter, löner, samt övriga kostnader och intäkter enligt stadens anvisningar för att få en rättvisande resultaträkning. Förvaltningen har, liksom tidigare år, valt att periodisera kostnader och intäkter på 100 tkr eller högre. I bilaga återfinns nämndens resultat och balansräkning.

Överföringen av arbetsmarknadsverksamheten till egen nämnd 1 juli innebär att en analys av förändringar i balansräkningen jämfört med bokslut 2010 försvåras. De förändringar som skett avseende tillgångar och skulder beror till allra största grad på denna verksamhetsförändring.

Investeringar

Inga investeringar har gjorts under året.

Försäljningar av anläggningstillgångar

Inga försäljningar har gjorts under året.

Betydande projekt som inte är investeringar

Nämnden har inga projekt som faller inom ramen för betydande projekt.

Ombudgeteringar

Inom ramen för Operation Kvinnofrid har länsstyrelsen, landstinget och ett antal kommuner träffat en överenskommelse om att starta ett länsgemensamt resurscentrum kring hedersrelaterad problematik, se bilaga. Arbetet med att bygga upp verksamheten är tänkt att skötas av Stockholms stad och länsstyrelsen. Detta var planerat att starta under 2011 men har av olika anledningar försenats.

I budget för 2011 hade socialnämnden 1 mnkr avsett för uppbyggnad av verksamheten. Planenligt så har dessa medel tagits bort i budgetförslaget 2012. Nämnden hemställer därför att 0,5 mnkr av dessa medel ombudgeteras till 2012.

Medel för lokaländamål

Under året har renoveringen av Bandhagshemmet slutförts. Nämnden beviljades 2009 av kommunstyrelsen 19,1 mnkr för särproduktionskostnader, verksamhetsanpassning och startkostnader. Nämnden har under året till Micasa erlagt 18,6 mnkr för särproduktionskostnader. Resterande 0,5 mnkr för startkostnader kommer att rekvireras under 2012 då startkostnaderna kan summeras.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

3.2 Alla verksamheter staden finansierar ska vara effektiva

● Uppfylls helt

Nämnden arbetar med att utveckla en effektivare hantering av sin administration och arbetsorganisation. Rutiner och samarbetsformer överensstämmer med stadens nya IT-struktur. Nämnden arbetar aktivt med att minska lokalkostnaderna genom effektiviseringar.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Administrationns andel ■ av de totala kostnaderna (alla nämnder)	3,87 %	2,8 %	minska	2011
Kommentarer: Då förvaltningen delats i samband med halvårsskiftet har det funnits vissa svårigheter att på kort sikt anpassa administrationskostnaderna till en minskad verksamhet. I beräkningen ingår inte avdelningen för stadsövergripande verksamheter som riktar sig till hela stadens socialtjänst. Den administration som förvaltningens intäktsfinansierade verksamheter köper av centrala funktioner ingår inte heller.				
Antal tävlande i kvali- ● tetsutmärkelsen (alla nämnder)	5 st	2 st	tas fram av nämnden	2011

NÄMNDMÅL:

Nämndens verksamheter får det stöd de behöver

● Uppfylls helt

IT-frågor

Under 2011 har framför allt tre stora frågor stått i fokus inom IT-området.

1. Förvaltningen har anpassat rutiner och arbetssätt så de stämmer överens med GSIT, stadsövergripande gemensam IT-service. Nya samverkansformer har etablerats med Volvo IT och stadens serviceförvaltning. En ny elektronisk beställningsblankett har införts som stöd till verksamheterna att använda för alla beställningar inom IT- och teleområdet.
2. Delningen av förvaltningen till socialförvaltningen och arbetsmarknadsförvaltningen har inom IT- och teleområdet inneburit en stor arbetsinsats. Alla datorer, skrivare, telefoner, fakturor, användare och abonnemang har styrts till rätt förvaltningstillhörighet. Delningen innebar även en fysisk flytt av medarbetare från Swedenborgsgatan 20 till nya lokaler. Samtliga av dessa aktiviteter kunde genomföras utan att det ur IT- och telesynpunkt uppstod några större problem.
3. Förvaltningens mest verksamhetskritiska IT-system Alpen (journalssystem och diariesystem) är byggt på en gammal teknik och klarar inte av de tekniska uppgraderingar som kommer ske i Volvo ITs driftmiljö framöver. Beslut har under året tagits att göra en större teknisk uppgradering så att systemen kan leva vida-

re under ett antal år framöver. Arbete har inletts med att gå igenom hur vi kan stödja och effektivisera berörda verksamheter med hjälp av den nya teknik som uppgraderingen medför.

Under året har dessutom ett antal projekt där sociala medier och stadens e-tjänsteplattform används initierats från verksamheterna. Det är inom dessa områden utvecklingen av IT-stöd kommer ske inom den närmaste framtiden. Ett exempel där förvaltningen ligger i framkant är Tillståndsenhetens nya system 360 som nu införts.

Lokalfrågor

Socialnämnden har under 2011 disponerat lokaler på 268 kontrakt på ca 200 adresser. Mer än hälften av dessa är försöks- eller träningslägenheter. Under året har 18 hyreskontrakt omförhandlats. Socialförvaltningen arbetar aktivt med lokalbeståndet dels genom effektivisering av lokalytor och dels genom frånträde eller samutnyttjande. Hyresnivåerna kan betecknas som stabila, men med en uppgång för nyare lokaler i city. För lokaler med andra lägen och standard har tidigare hyresnivåer legat kvar under året. Det nya ramavtalet med Micasa från 1 januari 2011 ökar nämndens hyreskostnader.

Verksamheter och boenden, som har brister ur exempelvis brandskydd, miljö- och hälsoskyddssynpunkt samt livsmedelshantering har setts över under året. Det gäller boenden inom Boende- och behandlingsenheten och LSS-kollo.

Lokalplanerarna är en uppdragsfinansierad verksamhet som arbetar som internkonsulter i lokal- och byggfrågor. Enheten har utfört uppdrag åt en rad av stadens förvaltningar, däribland socialförvaltningen, under året. Tjänsterna har varit allt från idéskisser för ny- och ombyggnader till planeringsunderlag, projektledning, inredningsprojektering, utredningar och analyser av behov och lokalfrågor. Förutom ovan nämnda uppdrag har enheten arbetat med det nya fastighetsdatasystemet Lois på uppdrag av stadsledningskontoret.

Enheten arbetar med att uppfylla stadens mål om tillgänglighet för personer med funktionsnedsättningar (fysisk miljö) vilket är en viktig uppgift bland annat när man arbetar med gruppbestäder. Under året har enheten deltagit i första mötet med den nya Genomförandegruppen för utbyggnad av gruppbestäder (LSS) där man kommer att ingå.

NÄMNDMÅL:

Stadens anställda inom socialtjänsten är välinformerade om nämndens verksamhet

● Uppfylles helt

Den huvudsakliga kanalen för den interna kommunikationen är stadens intranät där förvaltningen utöver de förvaltningsinterna frågorna också ansvarar för den stadsövergripande informationen inom området socialtjänst. Nämndens uppdrag att leda och utveckla stadens socialtjänst innebär bl.a. att förvaltningen kontinuerligt informerar om nya riktlinjer, lagändringar m.m. inom området samt håller utbildningar för personal vid stadsdelsförvaltningarna. Under hösten 2011 har förvaltningen tagit fram ett digitalt nyhetsbrev som kommer att skickas ut till samtliga enhetschefer inom socialtjänsten.

NÄMNDMÅL:

Stockholmare är välinformerade om nämndens verksamhet

● Uppfylls helt

Den huvudsakliga kanalen för kommunikationen med medborgarna är webbplatsen stockholm.se där förvaltningen dels ansvarar för den stadsövergripande informationen om stadens socialtjänst, dels för information om de egna driftsverksamheterna. Under 2011 påbörjade stadsledningskontoret ett arbete med att förändra stadens webbplats för att göra det enklare att hitta, tydligare att förstå och enklare att utföra sitt ärende. Förvaltningen deltar i detta arbete och under första delen av 2012 kommer den nya webbplatsen att lanseras. Utöver webben har förvaltningen under året tagit fram broschyrer och foldrar riktade till särskilda målgrupper samt annonserat i dagspress och på webben om sociala jourverksamheter samt verksamheter för hemlösa.

Synpunkter och klagomål

Samtliga enheter som vänder sig direkt till klienter och där uppföljningar kan äga rum, har utvecklat kvalitetsgarantier. För intraprenader och entreprenader har verksamheternas uppdrag, åtaganden och kvalitetskrav istället formulerats i de överenskommelser/avtal som tecknats med förvaltningen. Förvaltningen har utifrån kvalitetsgarantierna som de egna verksamheterna utarbetat ett system för systematisk klagomålshantering.

Under året har 35 klagomål inkommit varav 22 gäller området utanför entrén till Enheten för hemlösa på Östgötagatan 10. Vissa förbättringar har vidtagits för att förbättra städningen.

Övriga klagomål och synpunkter:

Till enhetschefen för Boende- och behandlingsenheten har ett klagomål inkommit under året, där en anhörig som framförde synpunkter på verksamheten vid Gålö behandlingscenter. Den anhörige har fått svar.

En person placerad i familjehem för vuxna framförde kritik mot familjehemmet. En undersökning visade att familjehemmet befanns olämpligt för fortsatta uppdrag. Samarbetet avslutat.

Några klagomål har inkommit från klienter gällande akutboendt Grimmans öppetider. Önskemålen har inte gått att tillmötesgå.

En boende på stödboendet Lönne önskade vegetarisk kost. Efter samtal med husmor löstes detta.

Klagomål inkom i januari 2011 från Brf Lönne 29 (grannfastigheten till stödboendet Lönne) om fimpas/nedskräpning på deras tomt av Lönnes klienter. Styrelsen i Brf kontaktades, Lönne kontrollerar och städar deras gård vid behov.

LSS-kollo har mottagit tre klagomål; två gäller ovarsamhet om deltagares egendom. Mail- och telefonkontakt har tagits och överenskommelse om kompensation har nåtts. Ett klagomål avsåg brister i bemötande. Berörd entreprenör har bemött klagomålet och förvaltningen svarat den klagande med besked om att klagomålet var rättmätigt och att bättring måste ske.

Familjerådgivningen har mottagit en del synpunkter som huvudsak riktat sig mot besöksavgiftens nivå och mot att behöva betala för sena återbud eller uteblivanden.

Socialjouren har tagit emot fem klagomål har inkommit under året. En förälders missnöje med att sonen fick sitta hos polisen i väntan på verkställighet av LVU § 6. Det fanns vid tillfället inga lediga SiS-platser. En förälder ansåg att Socialjouren inte sett till att säkra ett barns placering inför en längre helg. En stadsdelsförvaltning var missnöjd med hanteringen av ett kvinnofridsärende. En polis klagade på bemötande. En sökande klagade på hantering av sekretessanteckningar. Alla klagomål har följts upp enligt de rutiner som finns på enheten och återkopplande samtal till den/de handläggare det berör och till den klagande.

Åtta beröm har inkommit. Tre från stadsdelsförvaltningar gällde nöjdhet med handläggning; övriga fem från sökande och anhöriga och som var tacksamma för hjälp och bra bemötande.